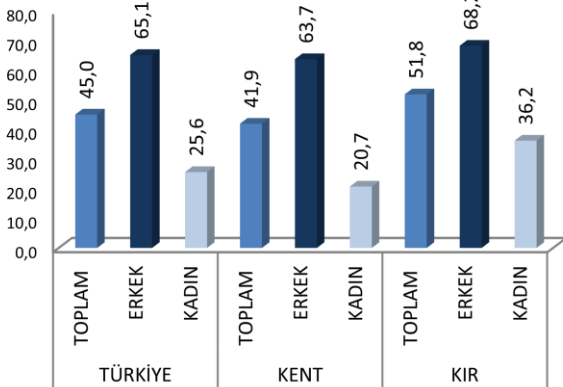

Türkiye'de İstihdam Oranları, 2013

2014

ŞANLIURFA

İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA
RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ŞANLIURFA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2014)

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyal-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR, sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Şanlıurfa İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

İzzettin KÜÇÜK

Şanlıurfa Valisi

ÖNSÖZ

Buram buram tarih kokan, her metrekaresinde medeniyet özü taşıyan inanç ve kültür merkezi bazen Edessa, bazen Reha, bazen Ursu diye anılmış büyük hükümdarların uğruna nice savaşlar yaptığı; Balıklı gölüyle, Kalesiyle, Harran evleriyle, Göbekli tepesiyle, İsoyuyla, ciğer kebabıyla dünyanın en eski şehirlerinden bir olan Şanlıurfa'da hizmet devam ediyor ve devam edecek. Her yıl yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırması ile İşverenin hangi mesleklerde açık işlerinin olduğu, meslekte istediği yeterlilikleri, temininde güçlük çektiği meslekleri, sektörünün gelecekteki durumları tespit edilmektedir. Plan, program, stratejiler geliştirilerek işgücü piyasasında arz ve talep dengesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetleri ile iş arayan ve işveren arasında arabulucu olunmaktadır. İş arayan kişilere yapılan danışmanlık hizmetleri ile farkındalık oluşturulmakta, kişilerin ihtiyaçları belirlenerek mesleklerine uygun işlere yönlendirilmekte veya meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek meslek sahibi olmaları sağlanmaktadır. Özellikle girişimcilik eğitimleri ile kendi işini kurmak isteyen girişimcilerimizin her yıl sayıları artmaktadır. Eğitimlerimiz de başarılı olan birçok girişimcimiz aldıkları hibe veya Kobi kredileri ile işgücü piyasasına katılmakta ve istihdam ortamı oluşturarak kayıt dışı istihdamın önüne geçilmektedir. Dezavantajlı grupların istihdamında gerekli hassasiyet sağlanmaktadır, özellikle engelli vatandaşların ve kadınların istihdamında öncelikli işgücüne katılmaları için mesleki kurslar düzenlenmektedir. İşyeri ziyaretleriyle işverenlerimize istihdam ve teşvik yasalarından bahsedilmektedir.

İş gücü Piyasası Analizi çalışması, İş ve Meslek Danışmanlarımızca Şanlıurfa il merkezi ve ilçelerinde yüz yüze görüşme tekniğiyle yapılmış ve raporlaştırılmıştır. Bu kitabın iş piyasasında Çalışma ve İş Kurumu ile iş birliği içerisinde olan kamu kurum ve özel sektör kuruluşlarına faydalı bir kaynak olacağını düşünüyorum. Bu çalışmada büyük emek veren takım arkadaşlarıma ve tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör çalışanlarına teşekkür ederim.

Necdet KARASEVDA

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖNSÖZ	ii
TABLolar LİSTESİ.....	v
GRAFİKLER LİSTESİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.vii
KISALTMALAR	viii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ.....	2
BİRİNCİ BÖLÜM	3
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ.....	3
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	3
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Kayıtlı İşsiz Verileri.....	4
Açık İş Verileri.....	5
İşe Yerleştirme Verileri.....	6
Kurs ve Kursiyer Verileri.....	7
İşsizlik Ödeneğinden Yararlanan Verisi.....	8
İKİNCİ BÖLÜM	9
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	9
AMAÇ VE YÖNTEM	9
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	11
İşyeri Verileri.....	11
Çalışan Verileri.....	19
AÇIK İŞLER	
Açık iş verme ve açık iş oranı.....	24
Eğitim durumu.....	33
Beceri ihtiyacı.....	36
Arama kanalı.....	38

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	43
Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyerleri.....	43
Temininde Güçlük Çekilen Meslekler.....	46
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	51
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler.....	52
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	52
SONUÇ	56
EKLER.....	59
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu.....	59
Ek 2c: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış. 67
Ek4- Tahmin ve Notasyonlar.....	74

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Tablo 2 : Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)

Tablo 5: Kurs Ve Kursiyer Göstergeleri

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler

Tablo 7: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları

Tablo 8: Sektörlere Göre İşkurdan Faydalanma Oranları

Tablo 9: Sektörlere Göre Yabancı Ortaklığı Olan İşyeri Sayısı Oranları

Tablo 10: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları

Tablo 11: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

Tablo 12: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

Tablo 13: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları

Tablo 14: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları

Tablo 15: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları

Tablo 16: Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılım Oranları

Tablo 17: Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları

Tablo 18: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Oranı

Tablo 20: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Tablo 21: Açık İş Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Tablo 22: Sektörlere Ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Tablo 23: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Tablo 24: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 25: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Grubu Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 27: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

Tablo 28: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 29: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı

Tablo 30: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Tablo 31: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Tablo 32: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Tablo 33: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı

Tablo 34: İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Tablo 35: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Tablo 36: İşyeri Büyüklüğüne Göre Arama Kanllarının Dağılımı
Tablo 37: Teşvikten Yararlana İşyerlerinin Arama Kanallına Göre Dağılımı
Tablo 38: İşkur Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanllarının Dağılımı
Tablo 39: İşkur Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı
Tablo 40: İşyeri Büyüklüğüne Göre Açık İş Oranı
Tablo 41: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı
Tablo 42: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı
Tablo 43: Kreş İmkkanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerinin Cinsiyet Dağılımı
Tablo 44: Servis Ve Açık İş Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı
Tablo 45: Tgçm Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları
Tablo 46: Tgçm Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları
Tablo 47: Tgçm Eleman Sayısının Açık İş Ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları
Tablo 48:Sektörlere Göre Tgçm İşveren Sayısı Oranları
Tablo 49: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları
Tablo 50: Meslek Gruplarına Göre Tgçm Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları
Tablo 51: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Geçen Yıl İle Karşılaştırılması
Tablo 52: Meslek Gruplarında Tgçm İşverenlerin Karşılama Oranları
Tablo 53: Tgçm Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları
Tablo 54: Tgçm İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları
Tablo 55: Tgçm İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması
Tablo 56: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi Ve Net İstihdam Değişim Oranları
Tablo 57:Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları
Tablo 58: Net İstihdam Artışı Ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek
Tablo 59: 2013 Ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı Ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması
Tablo 60:Toplam İşyerleri Ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları Ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı
Tablo 61:Part Time Çalışma Ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Grafik 2 : İşyeri Özellikleri

Grafik 3: Sektörlere Göre İşkur'dan Faydalanma Oranları

Grafik 4: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları

Grafik 5 : Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

Grafik 6 : Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

Grafik 7: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları

Grafik 8: Çalışanların Meslek Gruplarına Ve Cinsiyetine Göre Dağılımları

Grafik 9: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Grafik 10: Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Grafik 11: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Grafik 12: Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Grafik 13: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı

Grafik 14: Tgçm İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk. : Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibarıyla ele alındığında Şanlıurfa ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının yüksekliğidir. 2013 yılı verilerine göre il işsizlik oranı % 16,3'tür. İşgücüne katılım oranı % 38,7'tir. İstihdam oranı %32,4'tür. Şanlıurfa'nın işsizlik oranı Türkiye ortalamasının üstündedir ve yıllar itibarıyla Şanlıurfa'da işsizlik oranının azaldığı, istihdam oranının ise arttığı görülmektedir. 2013 yılında bu verilerden işsizlik oranı azalmayıp yüksek bir artış sergilemiştir.

İşgücü Talebine ilişkin olarak 2014 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerleri en çok İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir(553). Bunları sırasıyla Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı(505) ve İmalat(267) sektörü takip etmektedir. Çalışanların % 59'u Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İnşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 24 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Bu sektörü % 19 ile İnşaat, %16 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı sektörü takip etmektedir.

Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 14'tür. Çalışanlarının % 29'unun kadın olduğu İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü işyerlerinin işyerleri içindeki ağırlığı %75 'dir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü hem kadınlarda hem de erkeklerde çalışan sayısının en fazla olduğu sektördür. Çalışan sayılarının yakın olduğu sektör Bilgi ve iletişim sektörüdür. Çalışanların idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Birinci sırada nitelik gerektirmeyen meslekler yer alırken bunu tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, hizmet ve satış elemanları takip etmektedir. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların % 14'ünü kadınlar teşkil ederken, nitelik gerektirmeyen meslekler % 38'ini, profesyonel meslek mensupları %17'sini oluşturmaktadır.

İlde açık iş oranı % 1,6'dır ve bu Türkiye ortalamasının altındadır. Ana meslek grupları itibarıyla en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu % 26,2 ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlardır. Bu ana meslek grubunu %20,5 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, %13,1 ile de tesis ve makine operatörleri ve montajcılar takip etmektedir. Meslekler itibarıyla de açık işin en fazla olduğu meslek Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı mesleği açık İşlerin % 10'unu oluşturmaktadır. Bundan sonra sırasıyla % 6 ile çağrı merkezi görevlisi, % 5 ile de güvenlik görevlisi oluşturmaktadır.

Temininde en zorluk çekilen meslek % 16,2 ile müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı mesleğidir. Bu mesleği % 7,8 ile çağrı merkezi görevlisi, % 4,1 ile beden işçisi(genel) mesleği izlemektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında diğerleri arasında ise fark düşük düzeydedir.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri Bilgi ve İletişim, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve imalat sektörüdür.

İşyerleri güvenlik görevlisi, beden işçisi(temizlik) gibi sektörlerde en fazla artış beklerken, en fazla azalış acil sağlık hizmetleri öğretmeni, servis şoförü mesleklerinde olmuştur.

GİRİŞ

Şanlıurfa ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır. İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır. İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır. Bu Rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan bahsedilmiştir. İşgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Şanlıurfa işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Sonuç kısmında Şanlıurfa işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Bu kısımda işgücü piyasası ile ilgili olabilecek TÜİK'in il düzeyindeki verileri ile İŞKUR verileri ele alınacaktır.

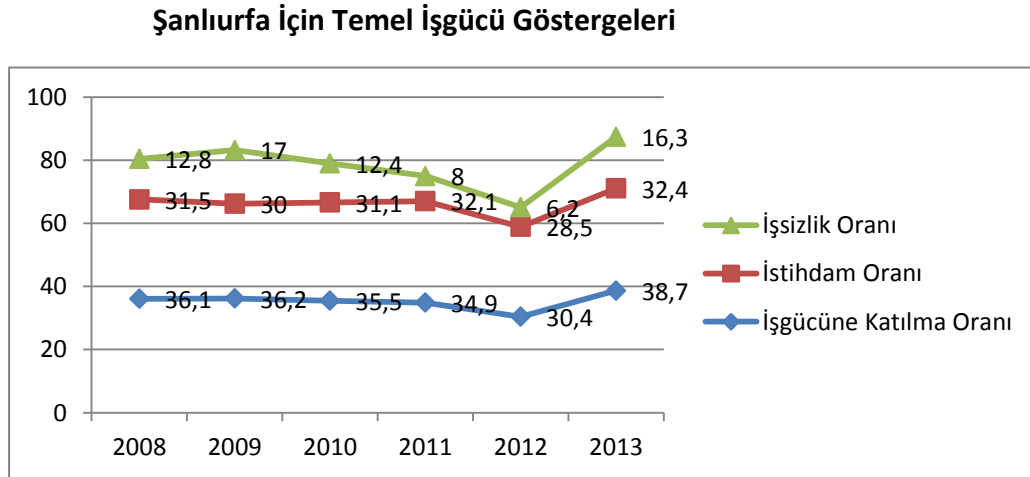
Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	36,1	31,5	12,8
2009	36,2	30	17
2010	35,5	31,1	12,4
2011	34,9	32,1	8
2012	30,4	28,5	6,2
2013	38,7	32,4	16,3

Kaynak: TÜİK

Şanlıurfa ilinde 2008-2013 yılları arasında işgücü göstergeleri değerlendirildiğinde 100 kişi üzerinden değerlendirilecek olursak işgücüne katılım oranı olarak ortalama yakın değerler görülmüş olup 2012 yılında bu değer düşüş göstermiştir. İşgücüne katılım oranı ile istihdam oranı kıyaslandığında ise en iyi istihdam oranı 2011 senesine olmuştur. İşsizlik oranı ise 2013 senesinde en üst düzeye ulaşmıştır.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Kaynak: TÜİK

Grafik incelendiğinde istihdam oranı ve işgücüne katılım oranı 2008-2011 yılları arasında paralellik göstermiştir. 2012 yılında biraz düşüş göstermiş ve 2013 senesinde tekrardan yükselişe geçmiştir. İşsizlik oranında ise dalgalanma daha fazla olmuş ve 2012-2013 yılları arasında büyük bir yükseliş olmuştur.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

KAYITLI İŞSİZ

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	KAYITLI İŞSİZ	MESLEK	KAYITLI İŞSİZ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	51989	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	31313
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	3535	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	2620
BÜRO MEMURU (GENEL)	1374	BÜRO MEMURU (GENEL)	800
TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	931	SATIŞ DANIŞMANI	672
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	851	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	641
BÜRO İŞÇİSİ	841	TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	570
AŞÇI	734	SEKRETER	566
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	689	AŞÇI	530
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	689	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	515
BEKÇİ	596	BEKÇİ	509
DİĞER MESLEKLER	23715	DİĞER MESLEKLER	20338
Toplam	85944	Toplam	59074

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

Tabloyu incelediğimizde 2013 yılına göre 2014 yılının ilk 8 ayı içerisinde kayıtlı işsiz sayısında düşüş olmuştur. Kayıtlı işsiz sayısının en büyük bölümünü Beden işçisi(Genel) oluşturmaktadır. Geçen yıla farkla Satış Danışmanlığı mesleğinde iş arayan sayısında artış olduğu gözlenmektedir. Yine bir başka farklılık ise Beden İşçisi(Genel) mesleğinde bulunan kayıtlı işsiz sayısında ki azalıştır. Bu da İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetlerinin mesleki noktada ki çalışmalarının önemini ortaya çıkarıyor.

AÇIK İŞLER

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	AÇIK İŞ	MESLEK	AÇIK İŞ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	12499	MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GIYIM VE EV TEKSTİLİ)	2112
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GIYIM VE EV TEKSTİLİ)	1578	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	948
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	1251	MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	786
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	1007	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	550
CNC TORNA TEZGAHI OPERATÖRÜ	518	DOKUMA KONFEKSİYON MAKİNECİ	360
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	483	MAKİNECİ (DİKİŞ)	266
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	479	AŞÇI YARDIMCISI	262
AŞÇI YARDIMCISI	417	SEKRETER	253
BAHÇIVAN	411	CNC TORNA TEZGAHI OPERATÖRÜ	231
SATIŞ DANIŞMANI	346	SATIŞ DANIŞMANI	211
DİĞER MESLEKLER	7624	DİĞER MESLEKLER	3353
Toplam	26613	Toplam	9332

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

Açık iş ilanları içerisinde Beden işçisi(Genel) en büyük bölümü oluşturmaktadır. Beden işçisi(Genel) ilanları 2014 yılının ilk 8 ayı içerisinde ise 2013 yılına göre büyük düşüş göstermiştir. Model makineci mesleğinde de artış vardır. Şanlıurfa’da verilen teşviklerden dolayı açılan Tekstil üzerine açılan işyerleri bu meslekte ki eleman ihtiyacını doğurmuştur.

İŞE YERLEŞTİRMELER

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	İŞE YERLEŞTİRME	MESLEK	İŞE YERLEŞTİRME
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	10923	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	729
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	411	MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	578
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	334	MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	523
BAHÇIVAN	331	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	243
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	303	CNC TORNA TEZGAHI OPERATÖRÜ	228
TARIM İŞÇİSİ (TARLA ÜRÜNLERİ)	301	AŞÇI YARDIMCISI	202
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	282	ELEKTRİK TESİSATI VE PANO MONTÖRÜ TEKNİSYENİ/ELEKTRİK TEKNİSYENİ	174
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	230	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	103
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	159	DİĞER KESİCİLER, SAYACILAR,DİKİŞÇİLER VE İLGİLİ İŞÇİLER	71
SEKRETER	129	SATIŞ DANIŞMANI	59
DİĞER MESLEKLER	2431	DİĞER MESLEKLER	928
Toplam	15834	Toplam	3838

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2013 yılı ve 2014 Ocak-Ağustos ayları arasında işe yerleştirmelere baktığımızda model makineci, müşteri hizmetleri görevlisi mesleklerinde artış, çağrı merkezi görevlisi mesleğinde düşüş olduğu görülmektedir. Yine ilk sırayı Beden İşçisi(Genel) mesleği almıştır. Bunun oluşmasındaki sebep Şanlıurfa ilinde işverenlerin vermiş olduğu taleplerde bu meslek dalında eksikliğin olduğunu belirtmesidir. Model makineci ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi mesleğindeki artış bu mesleklerde İŞKUR aracılığı ile açılan kurslar sonucu birçok kişi bu meslekleri edinmiştir. Verilen teşvikler sayesinde bu mesleğe olan ihtiyaç artmıştır ve temininde güçlük çekilen ilk meslekler arasında yer almaktadır.

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014*)

KURS TÜRÜ	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
İŞ. YET. KURS/İSTİHDAM GARANTİLİ	35	512	417	929
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI (İEP)	200	248	202	450
UMEM PROJESİ/İEP	50	795	544	1339
GİRİŞİMCİLİK	5	111	73	184
ENGELLİ KURLARI	1	11	1	12
MEK/ÖZEL POLİTİKA	7	12	133	145
MEK/İSTİHDAM GARANTİSİZ	6	50	91	141
UMEM/MEK	46	965	610	1575
Toplam	350	2704	2071	4775

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2014 Ocak-Ağustos ayları arasında açılan kurslara erkeklerin katılımının daha fazla olduğu görülmektedir. İşbaşı eğitim programıyla açılan kurs sayısı daha fazla olmasına rağmen UMEM projesi ile daha fazla sayıda kişinin kurs programlarından yararlandığı görülmektedir. Bu programlar sayesinde kadınlar ile dezavantajlı birçok kişiye meslek edindirilerek iş hayatına atılmaları sağlanmıştır.

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler (2014*)

2014*	
MESLEK	
	İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLER
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	751
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	88
BÜRO MEMURU (GENEL)	58
TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	39
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	37
KAMYONET ŞOFÖRÜ	33
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	31
BEKÇİ	30
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	30
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	28
DİĞER MESLEKLER	526
Toplam	2233

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

Türkiye’de işsizlik ödeneği hak edebilmek için bazı şartlar vardır. Bu şartları sağlayan işsizler mesleklerine göre sıralanmıştır. Kayıtlı işsizler ve işe yerleştirmeler kısmındaki tablolarda da en büyük bölümü oluşturan Beden İşçisi(Genel) işsizlik ödeneği hak edenler tablosunda da görüldüğü üzere en büyük bölümü oluşturan kesimdir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu,

hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 1” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibarıyla artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kısıtlımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

¹ Soru Formu Ek 1’de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Şanlıurfa ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinin sektörlere göre dağılımı, İŞKUR'dan faydalanma oranları, sektörlere göre ihracat yapan işyerleri ve part time çalışma yapan işyerlerinin sektörlere göre dağılımı ele alınacaktır.

İŞYERİ VERİLERİ

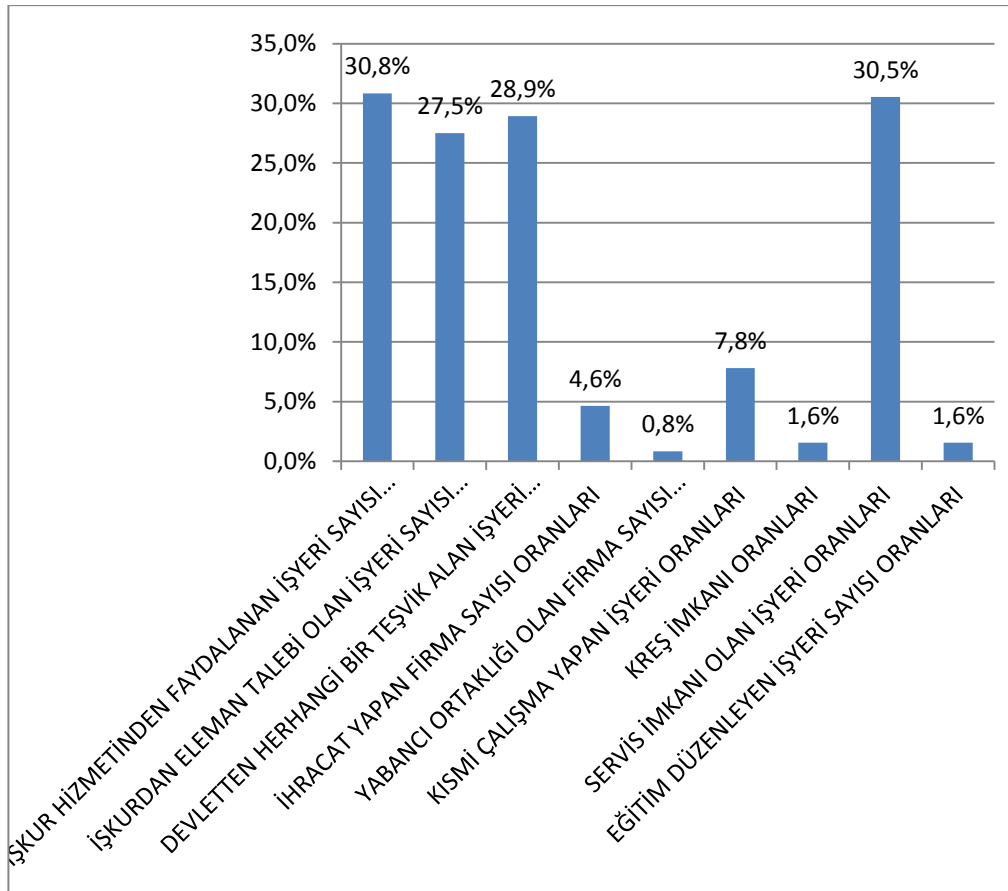
Tablo 7: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları

Sektörler	1-9	ORAN	10-49	ORAN	50-249	ORAN	250 +	ORAN	Genel Toplam	ORAN
Madencilik ve taş ocakçılığı	4	23,1%	11	69,2%	1	7,7%		0,0%	16	0,7%
İmalat	88	32,8%	147	55,1%	28	10,4%	4	1,6%	267	12,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	33,3%	1	33,3%	1	33,3%		0,0%	4	0,2%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	16,7%	4	66,7%	1	16,7%		0,0%	6	0,3%
İnşaat	244	44,2%	261	47,1%	42	7,7%	6	1,0%	553	25,2%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	172	34,0%	312	61,7%	18	3,6%	3	0,6%	505	23,0%
Ulaştırma ve depolama	91	42,8%	88	41,7%	31	14,5%	2	1,0%	212	9,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	12,7%	45	78,2%	5	9,1%		0,0%	58	2,6%
Bilgi ve iletişim	2	18,2%	6	54,5%	2	18,2%	1	9,1%	11	0,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	45,5%	6	54,5%		0,0%		0,0%	11	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	4	18,8%	14	75,0%	1	6,3%		0,0%	19	0,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	39	43,4%	48	53,9%	2	2,6%		0,0%	89	4,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	108	53,6%	37	18,4%	39	19,4%	17	8,6%	202	9,2%
Eğitim	15	20,6%	51	68,5%	7	9,6%	1	1,4%	74	3,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	3,0%	105	91,0%	5	4,0%	2	2,0%	115	5,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	33,3%	4	50,0%	1	16,7%		0,0%	7	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	12	24,5%	32	69,0%	3	6,5%		0,0%	47	2,1%
Genel Toplam	798	36,3%	1173	53,4%	189	8,6%	37	1,7%	2196	100,0 %

KAYNAK: İPTA 2014/1

Araştırma kapsamında Şanlıurfa’da toplam 2196 işyerine ilişkin bilgiler toplanmıştır. Bu veriler sayesinde il bazında sektörel dağılımlar hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Şanlıurfa da en çok faaliyet gösteren sektör İnşaat ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı sektörleridir. Küçük işletmelere baktığımız zaman yoğunluğun inşaat sektöründe olduğu görülmektedir.

Grafik 2: İşyeri Özellikleri

Şanlıurfa’da bulunan işyerlerinin yaklaşık üçte biri Servis imkânı-Devlet teşviklerinden herhangi biri-İŞKUR’dan faydalanma belirtilen bu etmen ya da etmenlerden en az birini gerçekleştiriyor. Çalışanları için eğitim düzenleyen işyeri sayısı yüzde 1,6 ile düşük seviyelerde çıkmıştır. Şanlıurfa da her 100 işyerinde yaklaşık olarak yalnızca 2’si kreş imkânı olduğunu belirtmiştir.

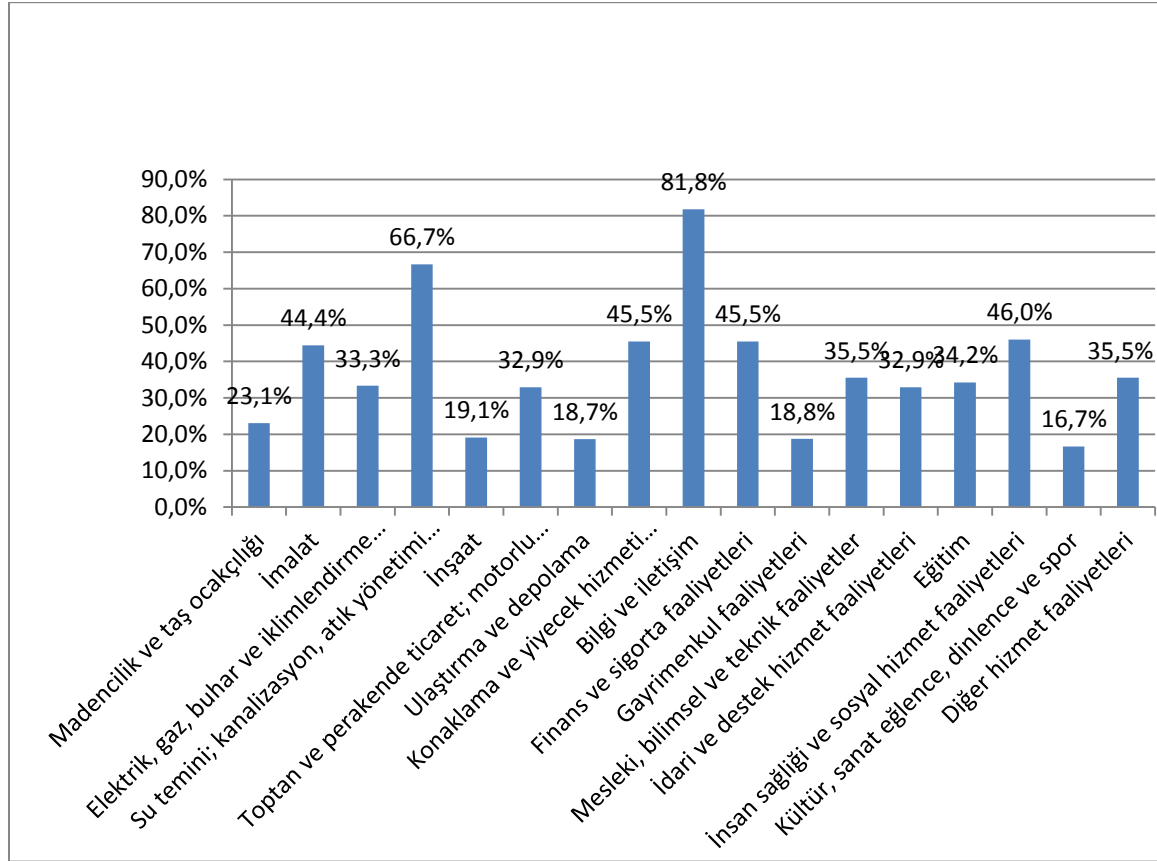
Tablo 8: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları

Sektörler	İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANAN İŞYERİ SAYISI	Genel Toplam	ORAN
Bilgi ve iletişim	9	11	81,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4	6	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	53	115	46,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26	58	45,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	11	45,5%
İmalat	119	267	44,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	17	47	35,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	32	89	35,5%
Eğitim	25	74	34,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	4	33,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	166	505	32,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	66	202	32,9%
Madencilik ve taş ocaklığı	4	16	23,1%
İnşaat	106	553	19,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	4	19	18,8%
Ulaştırma ve depolama	40	212	18,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	7	16,7%
Genel Toplam	677	2196	30,8%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Sektörlerin işyeri sayısının Şanlıurfa içindeki ortalamasına baktığımızda bilgi ve iletişim%1 çıkarken İŞKUR'dan en fazla faydalanan sektörün %81 Bilgi ve iletişim sektörü olduğu görülmektedir. Bunun sebebi işyerlerinin 50+ çalışan işyerleri olması gösterilebilir. Faydalanma oranına bakılarak ikinci sırada yüzde 66,7 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri görülmektedir. Yine en düşük seviyelerde ulaştırma ve depolama ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleri olduğu görülmektedir.

Grafik 3: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları

Tablo 9: Sektörlere göre yabancı ortaklığı olan işyeri sayısı oranları

	ŞANLIURFA
Yabancı Ortaklığı Olan İşveren Sayısı	18
Yabancı Ortaklığı olan Toplam Çalışan Sayısı	1486
Toplam İşveren Sayısı	2196
Toplam Çalışan Sayısı	62531

KAYNAK: İPTA 2014/1

Yabancı Ortaklığı olan işyeri sayısı Türkiye’de 2196 iken Şanlıurfa’da 18’dir. Şanlıurfa’da işyeri sayısı az olmakla beraber yabancı ortaklığı olan işyerleri mevcut istihdamda yaklaşık 1 işyerine 100 çalışan düşmektedir.

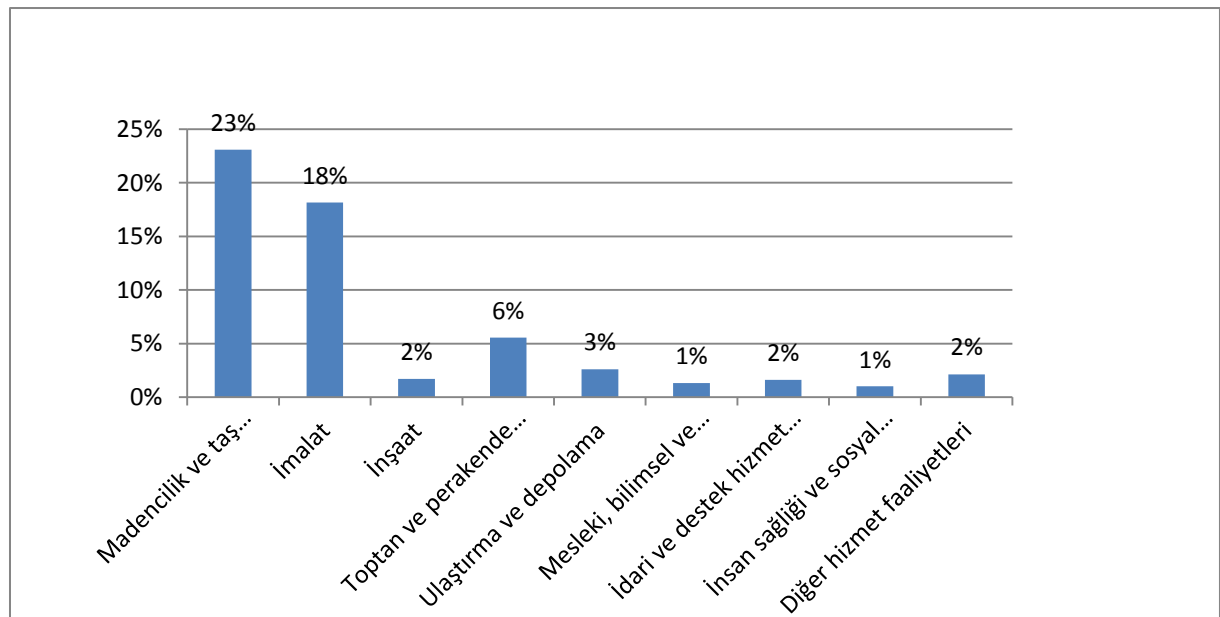
Tablo 10: Sektörlere göre ihracat yapan işyeri sayısı oranları

Sektörler	kendi içinde oranı	ihracat yapan firma sayısı	Genel Toplam	oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	3,6%	4	16	23,1%
İmalat	47,6%	48	267	18,2%
İnşaat	9,2%	9	553	1,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	27,6%	28	505	5,6%
Ulaştırma ve depolama	5,4%	6	212	2,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,2%	1	89	1,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,2%	3	202	1,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,1%	1	115	1,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	1,0%	1	47	2,1%
ŞANLIURFA	100%	102	2196	5%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Her sektörü kendi içinde değerlendirdiğimiz zaman en fazla ihracatın Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe olduğu görülmektedir. İhracat yapan sektörlerden işyeri sayısı olarak en fazla İmalat sektörü olmasına rağmen kendi içindeki işyerleri bakımından düşük çıkmıştır. İhracat yapan firmaların kendi içindeki sayısal dağılımında yüzde 47,6 ile İmalat sektörü en fazla ihracat yapan işyeri sayısına sahiptir. Ama az önce de belirtmiş olduğumuz gibi Madencilik sektörü işyeri sayısı az olmakla beraber genel içindeki ihracat oranı daha fazladır.

Grafik 4: Sektörlere göre ihracat yapan işyeri sayısı oranları

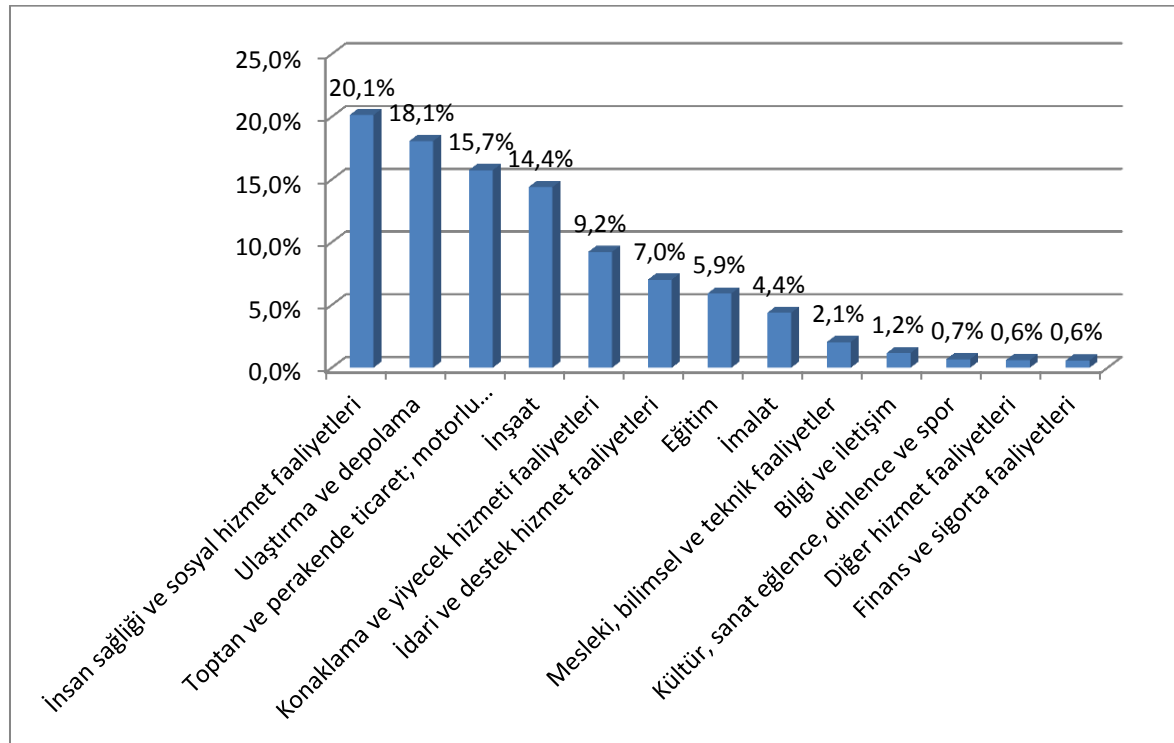

Tablo 11: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

Sektörler	Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı	Genel Toplam	oran	kendi içinde oranları
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	35	115	30,0%	20,1%
Ulaştırma ve depolama	31	212	14,6%	18,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	27	505	5,3%	15,7%
İnşaat	25	553	4,5%	14,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	16	58	27,3%	9,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12	202	6,0%	7,0%
Eğitim	10	74	13,7%	5,9%
İmalat	7	267	2,8%	4,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	89	3,9%	2,1%
Bilgi ve iletişim	2	11	18,2%	1,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	7	16,7%	0,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	47	2,2%	0,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	11	9,1%	0,6%
Genel Toplam	171	2196	7,8%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Bilgi ve iletişim sektörünün part time çalışma yapan işyerleri arasında sayıca az olmasına rağmen kendi sektörü içindeki oranı fazladır. Bu sektörde çalışan personelin belli bir kısmı öğrenci oldukları için part time çalışma yapmaktadır.

Grafik 5: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

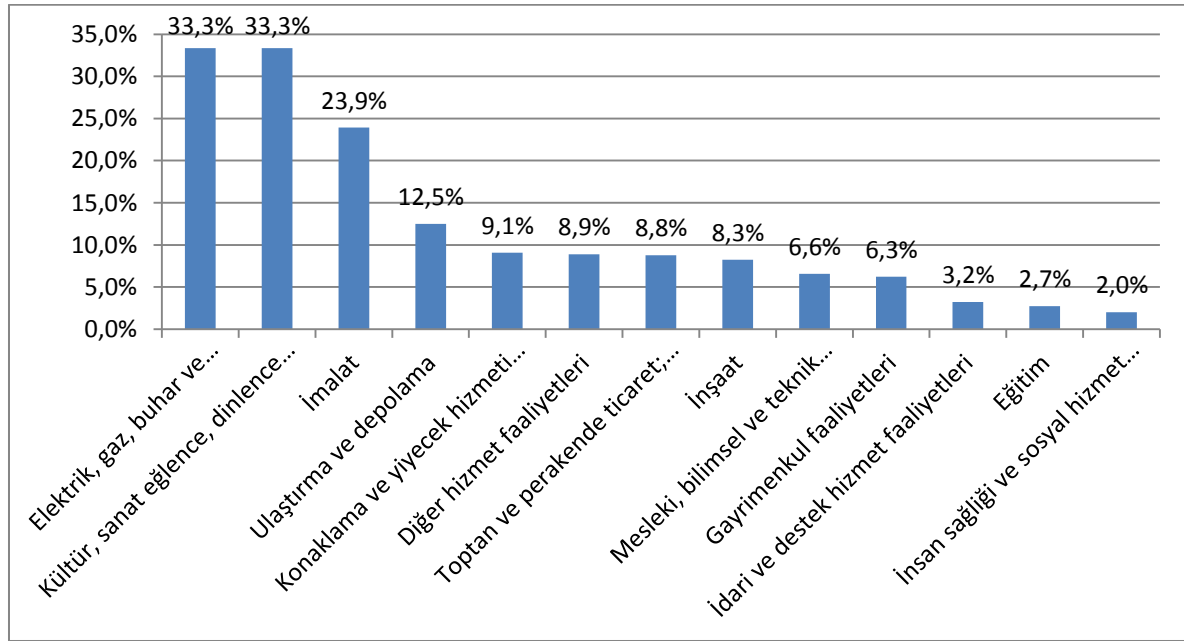
Tablo 12: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

Sektörler	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı	Oran	kendi içindeki oran
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	4	33,3%	0,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	7	33,3%	0,3%
İmalat	64	267	23,9%	12,2%
Ulaştırma ve depolama	27	212	12,5%	9,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5	58	9,1%	2,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	47	8,9%	2,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	44	505	8,8%	23,0%
İnşaat	46	553	8,3%	25,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6	89	6,6%	4,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	19	6,3%	0,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7	202	3,2%	9,2%
Eğitim	2	74	2,7%	3,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	115	2,0%	5,2%
Madencilik ve taş ocaklığı	0	16	0,0%	0,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	6	0,0%	0,3%
Bilgi ve iletişim	0	11	0,0%	0,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	11	0,0%	0,5%
Genel Toplam	211	2196	9,6%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Şanlıurfa ilinde her 10 işyerinden bir mevsimlik işçi çalıştırdığını söylemiştir. Mevsimlik işçi çalıştırdığını belirten işyerleri sektörel olarak yüzde 33,3 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ilk sırada yer almaktadır. İl genelinde bu sektörlerle sahip işyeri sayısı az olmakla beraber var olan işyerlerinde bu oranlarda mevsimlik işçi çalıştırıldığı belirtildi. Sayı olarak en fazla mevsimlik işçi çalıştıran işyeri sayısı İmalat sektöründe yüzde 23,9 'luk bir oran göze çarpmaktadır. Madencilik, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörleri ile bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri mevsimlik işçi çalıştırmadıklarını söylemiştir.

Grafik 6:Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

Tablo 13: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocaklığı	4	6	4	1	1		16
İmalat	75	70	50	45	14	12	267
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı		3		1			4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	4	1				6
İnşaat	236	178	64	42	23	9	553
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	146	148	80	68	32	31	505
Ulaştırma ve depolama	92	62	25	21	8	4	212
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14	22	6	9	5	1	58
Bilgi ve iletişim	4	3		1	2	1	11
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	2	1	1		1	11
Gayrimenkul faaliyetleri	12	2	4		1		19
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	47	26	8	2	4	2	89
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	94	75	19	11	1	2	202
Eğitim	26	25	11	5	1	5	74
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	61	43	8	2	1		115
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	2		2		1	7
Diğer hizmet faaliyetleri	11	12	12	2	4	6	47
Genel Toplam	829	683	292	216	98	77	2196

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşyeri yaşı arttıkça sayısı da azalmaktadır. Şanlıurfa'da en fazla işyerinin olduğu sektör inşaat sektörüdür. Bu sektör tablodaki verilere göre yıl arttıkça sayı olarak azalmaktadır.

MEVCUT İSTİHDAM

Tablo 14:Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları

Sektörler	Çalışan Sayısı	Oran
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15262	24,4%
İnşaat	12056	19,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	9712	15,5%
İmalat	7783	12,4%
Ulaştırma ve depolama	5616	9,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4111	6,6%
Eğitim	1988	3,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1565	2,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1255	2,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	913	1,5%
Bilgi ve iletişim	714	1,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	404	0,6%
Madencilik ve taş ocaklığı	318	0,5%
Genel Toplam	62531	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Şanlıurfa ilinde toplam çalışan sayısı 62.531'dir. Sektörlere göre çalışan sayısı en fazla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe olup bu sektörde çalışanlar tüm çalışanlar içinde %24,4'lük bir orana karşılık gelmektedir. Bu sektörü %19,3'luk bir dilim ve 12.056 kişilik bir çalışan grubuyla inşaat sektörü takip etmektedir. Sektörlere göre çalışan sayısının en az olduğu alan ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü 'dür.(177 kişi)

Tablo 15: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları

SEKTÖRLER	Çalışan Sayısı	İsveren Sayısı	Çalışan Sayısı Oranları
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1255	89	14,11
Finans ve sigorta faaliyetleri	168	11	15,27
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	9712	505	19,23
Diğer hizmet faaliyetleri	913	47	19,43
Madencilik ve taş ocaklığı	318	16	19,85
Gayrimenkul faaliyetleri	404	19	21,25
İnşaat	12056	553	21,80
Ulaştırma ve depolama	5616	212	26,49
Eğitim	1988	74	26,87
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1565	58	26,98
İmalat	7783	267	29,15
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	214	7	30,50
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4111	115	35,75
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım	177	4	44,33
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	275	6	45,83
Bilgi ve iletişim	714	11	64,91
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15262	202	75,56

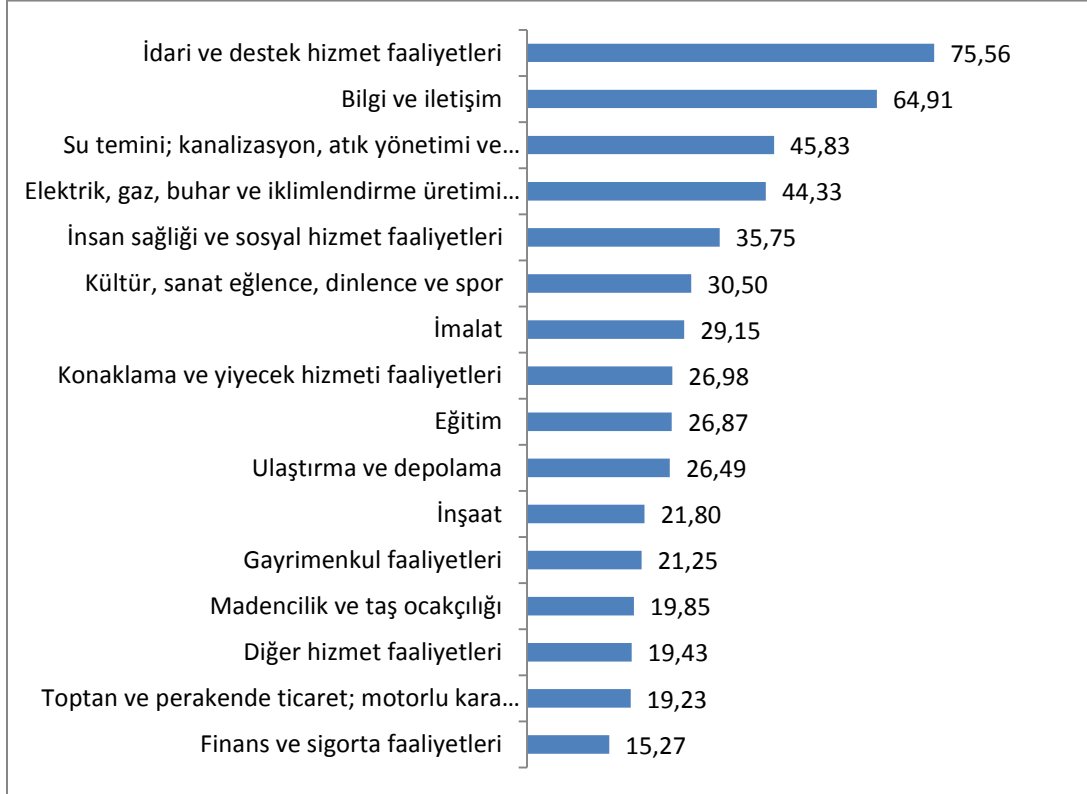
KAYNAK: İPTA 2014/1

Tabloda da görüldüğü üzere 2014 yılında Sektörlere Göre Ortalama Çalışan sayısı Oranı en çok İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründedir.(%75.56) Oranın en düşük olduğu sektör ise sadece 89

işverenin bulunduğu fakat toplamda 1255 kişinin çalıştığı Mesleki, Bilimsel ve Teknik faaliyetler sektörüdür. (%14.11)

Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranlarının sütun grafiği aşağıda verilmiştir.

Grafik 7 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları (2014*)

Tablo 16: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılım Oranları (2014*)

Sektörler	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Erkek Oran	Kadın Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	311	6	318	98,1%	1,9%
İmalat	6785	997	7783	87,2%	12,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	164	13	177	92,5%	7,5%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	258	17	275	93,8%	6,2%
İnşaat	11579	476	12056	96,0%	4,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	8320	1392	9712	85,7%	14,3%
Ulaştırma ve depolama	5463	153	5616	97,3%	2,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1484	81	1565	94,8%	5,2%
Bilgi ve iletişim	392	322	714	54,9%	45,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	134	34	168	79,8%	20,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	379	25	404	93,8%	6,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1130	125	1255	90,0%	10,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12836	2427	15262	84,1%	15,9%
Eğitim	1501	487	1988	75,5%	24,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2299	1812	4111	55,9%	44,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	201	13	214	94,0%	6,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	800	113	913	87,7%	12,3%
Genel Toplam	54037	8495	62531	86,4%	13,6%

KAYNAK: İPTA 2014/1

2014 yılı İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Şanlıurfa’da 54037 erkek ve 8495 kadın olmak üzere toplam 62531 çalışan vardır. Erkek çalışanlar en fazla 12836 kişi ve %24’lük bir oranla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe ve yine kadın çalışanlar da en fazla 2427 kişi ve %29’luk oranla yine aynı sektörde yer almaktadır. Böylece İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü ‘nün Şanlıurfa içerisinde toplamda 15262 çalışanıyla 2014 yılının en popüler sektörü olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre İnşaat sektörü ‘nün ise 11579 erkek, 476 kadın ve 12056 toplam çalışanıyla Şanlıurfa’da ikinci sırayı aldığı tespit edilmiştir.

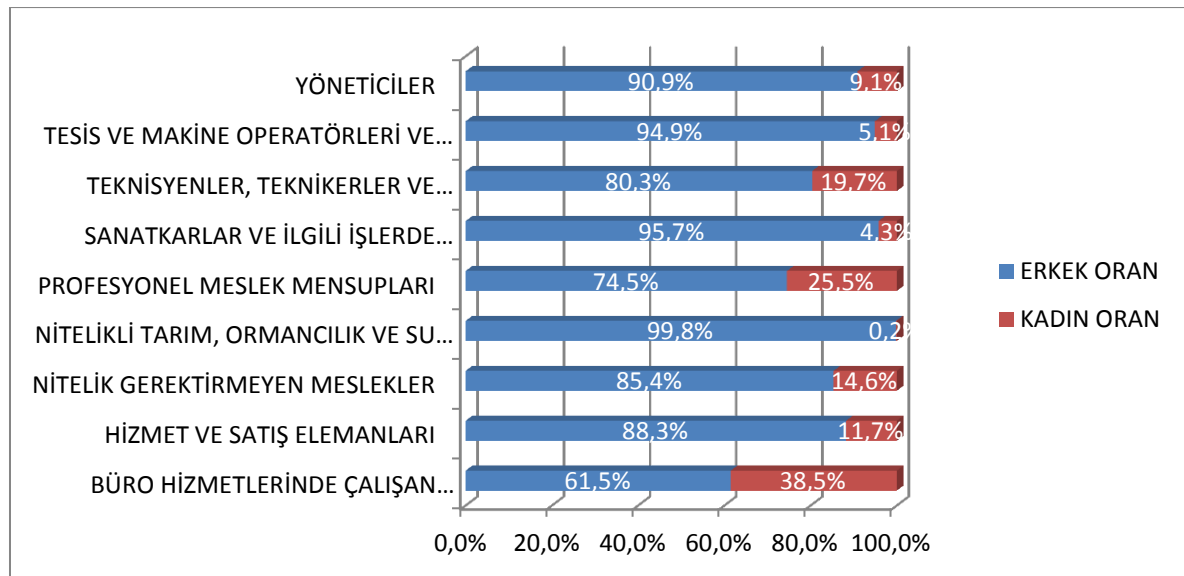
Tablo 17:Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları (2014*)

Meslek gruplarına göre çalışan sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	ERKEK ORAN	Kadın Çalışan Sayısı	KADIN ORAN	Toplam Çalışan Sayısı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	1937	61,5%	1214	38,5%	3151
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	7711	88,3%	1026	11,7%	8737
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	18958	85,4%	3246	14,6%	22204
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	588	99,8%	1	0,2%	589
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	4156	74,5%	1422	25,5%	5579
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	8088	95,7%	361	4,3%	8449
TEKNİSYENLER, TEKNİKLERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2636	80,3%	646	19,7%	3282
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	9044	94,9%	486	5,1%	9530
YÖNETİCİLER	917	90,9%	92	9,1%	1010
Genel Toplam	54037	86,4%	8495	13,6%	62531

KAYNAK: İPTA 2014/1

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların Meslek Grupları ve Cinsiyetlere göre dağılım oranı incelendiği zaman bu oranın en yüksek değeri erkeklerde %100 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su ürünleri mesleğinde olduğu ve kadınlarda da %39 ile Büro Hizmetleri mesleğinde olduğu görülmektedir. Şanlıurfa’da çalışan 54037 erkekten 18958 gibi büyük bir kısmı Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda yer almaktadır. Çalışan 8595 kadından 3246,2 sı da aynı meslek grubunda yer almaktadır. Sonuç olarak Şanlıurfa’da 2014 yılı içerisinde çalışan nüfusun üçte bir’inden fazlasının Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubuna ait olduğu görülmektedir. Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranlarını gösteren sütun grafiği ise aşağıdaki gibidir

Grafik 8: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımları

Tablo 18: Cinsiyete göre En Çok Çalışılan Meslekler (2014*)

GENEL	ERKEK	KADIN
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	BİLGİ İŞLEM DESTEK ELEMANI
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)
SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	SEKRETER
İŞLETMECİ	İŞLETMECİ	HEMŞİRE
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	GÜVENLİK GÖREVLİSİ

KAYNAK: İPTA 2014/1

Cinsiyete göre çalışılan mesleklere baktığımız zaman erkeklerde en çok çalışılan mesleğin beden işçisi(genel) olduğu ve kadınlarda da temizlik görevlisi olduğu görülmektedir. İkinci sırayı da benzer şekilde temizlik üzerine olan mesleklerin aldığı araştırma sonuçlarına göre saptanmıştır.

AÇIK İŞ VERİLERİ

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Oranı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Oranı 2013
Madencilik ve taş ocaklığı		0,0%	318	0,0%	2,8%
İmalat	202	19,5%	7783	2,5%	2,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı		0,0%	177	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri		0,0%	275	0,0%	20,6%
İnşaat	98	9,5%	12056	0,8%	4,2%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	278	26,9%	9712	2,8%	5,6%
Ulaştırma ve depolama	17	1,6%	5616	0,3%	2,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	39	3,8%	1565	2,4%	6,8%
Bilgi ve iletişim	85	8,2%	714	10,6%	1,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	0,3%	168	1,8%	3,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0,1%	404	0,3%	13,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27	2,6%	1255	2,1%	4,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	98	9,5%	15262	0,6%	2,4%
Eğitim	42	4,0%	1988	2,0%	2,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	138	13,3%	4111	3,2%	7,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor		0,0%	214	0,0%	1,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	8	0,8%	913	0,9%	5,2%
Genel Toplam	1037	100,0%	62531	1,6%	4,1%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Şanlıurfa’ da açık iş oranı yüzde 1.6’dır. (1.037 kişi). Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 10,6 ile Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilmiştir. Bilgi ve İletişim sektörünü yüzde 3,2 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, yüzde 2,8 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı yüzde 2,5 ile İmalat, yüzde 2,4 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü izlemektedir.

Tablo 20: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Cinsiyet	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Erkek	306	54037	1%
Kadın	160	8495	2%
İl Toplamı	1037	62531	2%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Şanlıurfa’da 8495 kadın çalışan sayısı olmakla beraber açık iş oranı yüzde 2 ile en fazla kadınlarda görülmektedir.

Tablo 21: Açık İş Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	Acık İş Veren İşveren Sayısı	İşveren Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Bilgi ve iletişim	4	11	36%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12	58	20%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	11	18%
İmalat	43	267	16%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18	115	16%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	70	505	14%
Diğer hizmet faaliyetleri	5	47	11%
Eğitim	8	74	11%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	89	9%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	19	6%
İnşaat	30	553	5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	11	202	5%
Ulaştırma ve depolama	8	212	4%
Genel toplam	221	2196	10%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşyerlerine baktığımız zaman açık iş veren işyeri sayısı en fazla Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü olmakla beraber açık iş verme oranı en fazla olan yüzde 36 ile Bilgi ve iletişim sektörü olmuştur. Şanlıurfa’da bulunan bu sektörün mevcut istihdama olan değişimi dikkate değerdir. Bunu yüzde 20 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, yüzde 18 ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Tablo 22: Sektörlere Ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Bilgi ve iletişim	75,0%	0,0%		0,0%	50,0%	0,0%	36,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	38,5%	19,0%	16,7%	11,1%	0,0%	0,0%	20,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	16,7%	50,0%	0,0%	0,0%		0,0%	18,2%
İmalat	18,5%	12,3%	10,9%	26,2%	0,0%	27,3%	16,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11,3%	18,9%	14,3%	100,0%	0,0%		16,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	14,8%	13,1%	18,9%	14,3%	10,0%	3,4%	13,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	9,2%	18,2%	0,0%	50,0%	0,0%	16,7%	11,1%
Eğitim	15,4%	12,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	11,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7,5%	9,1%	14,3%	0,0%	33,3%	0,0%	9,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	10,0%	0,0%	0,0%		0,0%		6,3%
İnşaat	3,0%	5,9%	8,9%	11,1%	10,1%	0,0%	5,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,8%	4,3%	5,9%	10,0%	0,0%	0,0%	5,4%
Ulaştırma ve depolama	6,0%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,6%
Genel Toplam	9,6%	9,5%	10,5%	14,7%	7,9%	8,3%	10,1%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Şanlıurfa ili için yüzde 15 oran ile 15-19 yıllık işyerleri en fazla açık iş verme oranına sahipken bunu yüzde 10 ile 0-4 yaş ve 10-14 yaş arası işyerleri takip etmektedir. İl genelinde alınan açık verme oranı Bilgi ve İletişim sektöründe yüzde 36 ile ilk sırayı almaktadır. Bunu yüzde 20 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, yüzde 18 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri takip etmektedir.

Tablo 23: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
İmalat	81,2%	8,1%	56,9%	4,5%	5,5%
İnşaat	38,0%	3,4%	77,3%	1,2%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	74,0%	41,5%	88,8%	43,8%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	13,3%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	73,0%	0,0%	56,8%	0,0%	8,1%
Bilgi ve iletişim	100,0%	0,0%	25,9%	47,1%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	47,8%	8,7%	69,6%	30,4%	4,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6,7%	0,0%	95,6%	8,9%	0,0%
Eğitim	73,2%	0,0%	53,7%	46,3%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	82,5%	52,5%	69,2%	55,0%	0,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	25,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	67,2%	20,4%	71,0%	27,4%	1,6%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Tabloyu incelediğimiz zaman işyerleri eleman teminini yüzde 67 ile İŞKUR aracılığıyla karşılamaktadır. İŞKUR aracılığıyla eleman teminini karşılayan sektörlerden bilgi ve iletişim sektörü ilk sırada yer almaktadır

Tablo 24: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektörler	Açık İş Sayıları				Genel Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
İmalat	51	117	25,2%	58,1%	202
İnşaat	11	55	10,7%	56,1%	98
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	33	88	12,0%	31,8%	278
Ulaştırma ve depolama	2	7	13,3%	40,0%	17
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6	15	16,2%	37,8%	39
Bilgi ve iletişim	1	1	1,2%	1,2%	85
Finans ve sigorta faaliyetleri	3		100,0%	0,0%	3
Gayrimenkul faaliyetleri	1		100,0%	0,0%	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler		13	0,0%	47,8%	27
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5	4	5,6%	4,4%	98
Eğitim	12		29,3%	0,0%	42
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	29	2	20,8%	1,7%	138
Diğer hizmet faaliyetleri	5	3	62,5%	37,5%	8
Genel Toplam	160	306	15,5%	29,5%	1037

KAYNAK: İPTA 2014/1

Açık işlerin sektörel dağılımında eğitim sektöründe bulunan işyerleri kadın personel ihtiyaçları olduğunu belirtmişken Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ise erkek personel ihtiyaçları olduğunu belirtmiştir. Sayısal olarak en fazla kadın personel talebinde bulunan sektör imalat sektörüdür. Aynı şekilde sayısal olarak en fazla erkek personel talebinde bulunan sektör yine imalatıdır.

Tablo 25: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	254	3151	24,5%	7,5%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	117	3282	11,2%	3,4%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	133	5579	12,8%	2,3%
YÖNETİCİLER	20	1010	1,9%	1,9%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	162	8737	15,6%	1,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	149	8449	14,4%	1,7%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	107	9530	10,3%	1,1%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	97	22204	9,3%	0,4%
Genel Toplam	1037	62531	100,0%	1,6%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda yüzde 24,5 (254 açık iş sayısı) ile en fazla açık iş bulunmaktadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışan sayısı fazla olmasına rağmen açık iş sayısı düşük çıkmıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Grubu Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	37	11	14,8%	4,4%	254
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	31	14	19,1%	8,7%	162
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	13	43	13,5%	44,6%	97
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	25	17	18,8%	13,1%	133
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	44	96	29,8%	64,2%	149
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	10	46	8,2%	39,2%	117
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR		78	0,0%	72,8%	107
YÖNETİCİLER		1	0,0%	5,6%	20
Genel Toplam	160	306	15,5%	29,5%	1037

KAYNAK: İPTA 2014/1

En fazla açık iş bulunan büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek yüzde 15 ile kadın oranı daha fazladır. Dikkat çekici diğer bir nokta Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda açık işler için erkek tercih edilmektedir.

Tablo 27: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılım Oranı
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	108	10,4%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	63	6,1%
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	55	5,3%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	43	4,2%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	41	4,0%
ACİL TIP TEKNİSYENİ	36	3,4%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	32	3,1%
PAZARLAMACI	32	3,1%
HEMŞİRE	31	3,0%
SEKRETER	29	2,8%
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	27	2,6%
SATIŞ DANIŞMANI	26	2,5%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	19	1,9%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	18	1,8%
SAĞLIK YÖNETİCİSİ	17	1,7%
ÖN MUHAŞEBECİ	17	1,6%
TEKSTİL TERBİYE İŞÇİSİ	16	1,6%
SIVACI (ÇİMENTO ALÇI)	16	1,6%
BİLGİ İŞLEM DESTEK ELEMANI	14	1,3%
OPEN END MAKİNESİ OPERATÖRÜ	13	1,3%
DİĞER MESLEKLER	383	36,9%
Genel Toplam	1037	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Şanlıurfa da açık işlerin olduğu ilk üç meslek Müşteri Hizmetleri görevlisi/Asistanı yüzde 10,4 ile Çağrı merkezi görevlisi yüzde 6,1 ile Güvenlik Görevlisi yüzde 5,3 ile tabloda gösterilmektedir. Nitelik gerektirmeyen beden işçisi(genel) mesleği 5. Sırada yerini bulmuştur. İlk üç mesleğin oranlarının yüksek çıkma sebebi il için uygulanan teşvik politikaları etkili olmuştur.

Tablo 28: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	3		2,0%	0,0%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	43		27,0%	0,0%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1	30	0,7%	9,9%
ACİL TIP TEKNİSYENİ	1		0,7%	0,0%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	2		1,5%	0,0%
PAZARLAMACI	4	25	2,6%	8,2%
HEMŞİRE	6		3,6%	0,0%
SEKRETER	25		15,8%	0,0%
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	2	2	1,3%	0,8%
SATIŞ DANIŞMANI	11	2	6,9%	0,8%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	2	4	1,3%	1,4%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI		7	0,0%	2,2%
ÖN MUHASEBECİ	3	7	2,1%	2,2%
SIVACI (ÇİMENTO ALÇI)		16	0,0%	5,3%
BİLGİ İŞLEM DESTEK ELEMANI	1		0,7%	0,0%
OPEN END MAKİNESİ OPERATÖRÜ		13	0,0%	4,2%
SIVACI		13	0,0%	4,2%
EBE	12	1	7,2%	0,4%
MUHASEBECİ	3	1	2,0%	0,4%
Genel Toplam	160	306	100,0%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Konfeksiyon işçisi mesleğinde kadın tercih edilirken sıvacı(çimento alçı) mesleğinde erkek personel tercih edilmiştir. Ön muhasebe ve Muhasebeci mesleğinde kadın ve erkek sayıları birbirine yakın çıkmıştır. Diğer mesleklerde aradaki fark kendini göstermektedir.

Tablo 29: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	63,3%	63,3%	0,0%	0,0%	100,0%	36,7%	31,6%	36,7%	0,0%	36,7%	36,7%	0,0%	5,1%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	7,9%	7,9%	60,7%	2,6%	37,0%	84,4%	15,9%	7,9%	8,0%	37,0%	68,6%	0,0%	23,6%
ACİL TIP TEKNİSYENİ	96,8%	96,8%	96,8%	0,0%	96,8%	96,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	96,8%	0,0%	100,0%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	55,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,3%	0,0%	7,3%
PAZARLAMACI	38,6%	38,6%	38,4%	27,2%	69,1%	23,8%	17,0%	90,0%	20,4%	34,1%	54,2%	0,0%	40,9%
HEMŞİRE	74,1%	74,1%	88,9%	0,0%	85,2%	85,2%	0,0%	0,0%	0,0%	11,1%	88,9%	0,0%	96,3%
SEKRETER	92,0%	92,0%	22,9%	30,6%	96,2%	38,4%	0,0%	3,8%	0,0%	11,1%	18,6%	0,0%	7,3%
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	91,5%	91,5%	0,0%	3,9%	91,5%	80,6%	3,9%	3,9%	3,9%	3,9%	76,7%	72,8%	12,5%
SATIŞ DANIŞMANI	32,8%	32,8%	41,8%	24,6%	83,6%	50,0%	20,5%	79,5%	20,5%	32,8%	29,5%	12,3%	50,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	11,0%	11,0%	78,0%	34,0%	77,0%	22,0%	11,0%	11,0%	0,0%	22,0%	22,0%	11,0%	56,0%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE M	0,0%	0,0%	12,7%	0,0%	0,0%	76,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	63,7%	0,0%	36,3%
SAĞLIK YÖNETİCİSİ	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
ÖN MUHAŞEBECİ	80,1%	80,1%	19,9%	80,1%	59,7%	59,1%	7,0%	12,9%	13,5%	33,9%	39,8%	6,5%	66,6%
TEKSTİL TERBİYE İŞÇİSİ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
SIVACI (ÇİMENTO ALÇI)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
BİLGİ İŞLEM DESTEK ELEMANI	100,0%	100,0%	92,6%	15,8%	100,0%	91,6%	0,0%	0,0%	0,0%	7,4%	0,0%	0,0%	7,4%
OPEN END MAKİNESİ OPERATÖRÜ			83,3%	16,7%	16,7%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%	16,7%	16,7%	0,0%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

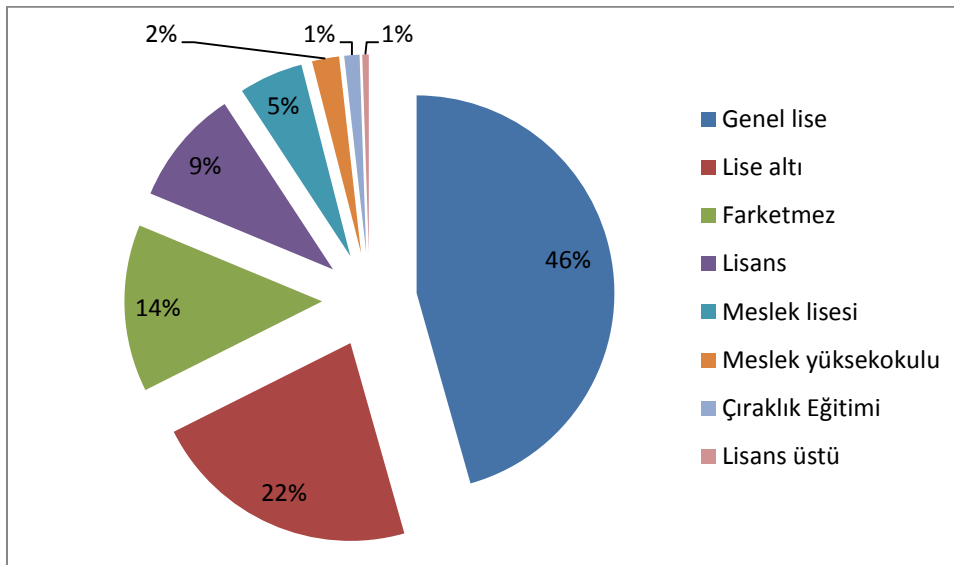
Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı mesleğinde birçok beceri istenmektedir. güvenlik görevlisi mesleğinde ise takım çalışması becerisi, iletişim ve ifade yapabilme yeteneği ve iş ahlakına sahip olabilme becerileri ön plana çıkmaktadır. İşverenlerin büyük kısmı çalışacak personellerinde iş ahlakına sahip olma, takım çalışması, fiziki ve bedensel yeterlilik becerilerine sahip olmasına istemektedir. İl için yabancı dil becerisi pek fazla aranmamaktadır.

Tablo 30: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

MESLEKLER	İŞKUR aracılığıyla	Gazete- İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet- Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	100%	100%	100%	100%	0%
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	91%	9%	4%	73%	0%
BÜRO MEMURU (GENEL)	100%	0%	100%	0%	0%
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	0%	0%	100%	0%	0%
SEKRETER	77%	4%	89%	0%	0%
OTOMOTİV MEKANİK SERVİS DANIŞMANI	0%	0%	0%	100%	0%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	100%	5%	37%	32%	0%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	33%	0%	67%	0%	33%
REZERVASYON GÖREVLİSİ-OTEL	100%	0%	0%	0%	100%
DİĞER VEZNEDARLAR VE İLGİLİ PERSONEL	100%	0%	0%	0%	0%
ÖN MUHASEBECİ	80%	0%	66%	7%	0%
ÇOCUK BAKICISI/ÇOCUK BAKIM ELEMANI	100%	0%	100%	0%	0%
ÇOCUK GELİŞİMİ MESLEK ELEMANI	100%	0%	100%	0%	0%
AŞÇI	14%	0%	86%	0%	14%
AŞÇI YARDIMCISI	49%	0%	100%	0%	0%
KEBAP USTASI	100%	0%	100%	0%	0%
SOĞUK MEZECİ	100%	0%	100%	0%	0%
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	100%	0%	100%	0%	0%
DİREKSİYON EĞİTMENİ	100%	0%	100%	0%	0%
İLK YARDIM EĞİTMENİ (SÜRÜCÜ KURSU)	0%	0%	100%	0%	0%

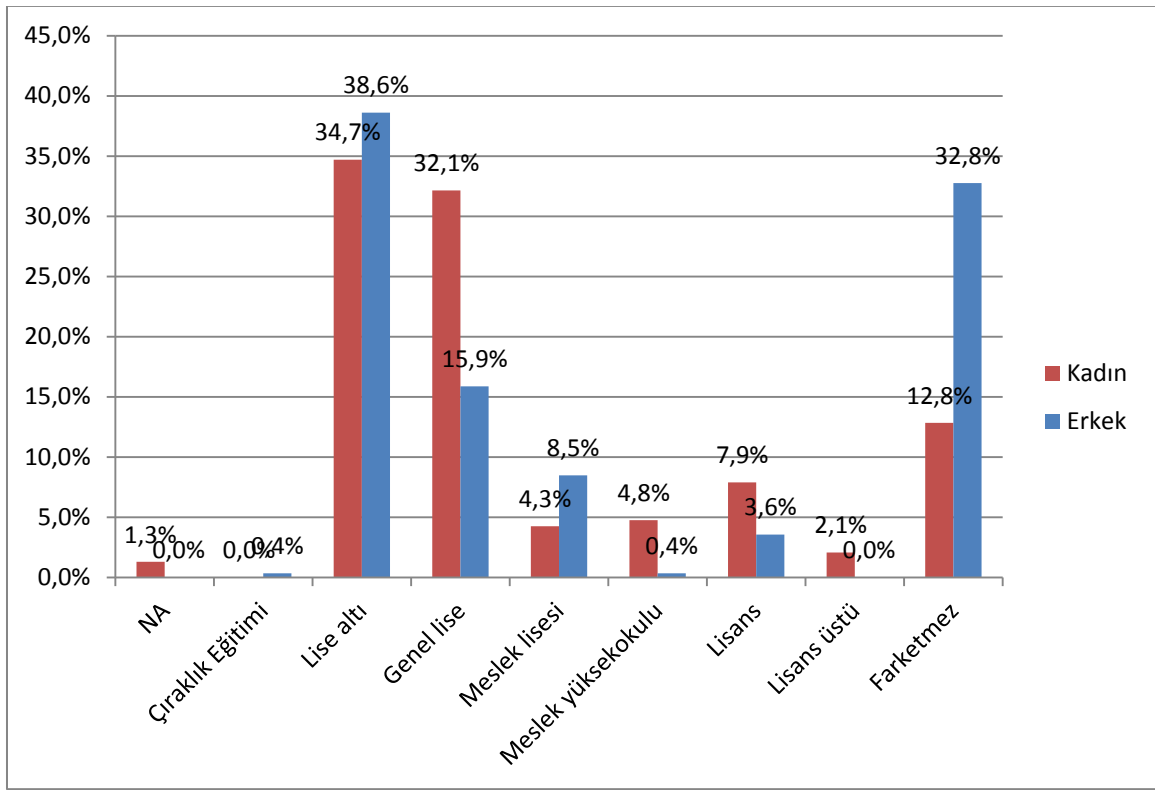
KAYNAK: İPTA 2014/1

İşyerleri Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı mesleğinde personeli birçok arama kanalı aramaktadır. Belirtilen mesleklerde yine en fazla akraba-eş dost kanalı tercih edilirken bunu İŞKUR takip etmektedir. bilgisayar işletmeni ve ilk yardım eğitmeni(sürücü kursu) mesleklerinde sadece akraba – Eş Dost kanalı tercih edilmiştir.

Grafik 9: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Pasta grafiğinde gösterildiği gibi açık işlerde aranan eğitim durumu yüzde 46 ile genel lise olduğu görülmektedir. Bunu yüzde 22 ile lise altı takip etmektedir. Lisans mezunu arayan açık işlerimiz oranı yüzde 9 ile kalmıştır.

Grafik 10: Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Eğitim durumlarında lise altında daha çok erkek tercih edilirken genel lisede kadın tercih edilmiştir. Meslek lisesinde yine erkek oranı daha fazla çıktığı görülmektedir. Açık iş dağılımında Meslek yüksekokulu, lisans ve lisansüstü eğitim durumuna sahip işlerde kadın personel oranı daha fazla görülmektedir. İşverenler kadın çalışan ararken eğitim düzeyinin yüksek olmasını istemektedir.

Tablo 31: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Eğitim Durumu	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Dağılımı	İl Geneli Açık İş Sayısı	İl Geneli Açık İş Dağılımı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Sayısı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Dağılımı
Çıraklık Eğitimi		0,0%	13	1,2%		0,0%
Lise altı	52	38,3%	228	21,9%	11	9,3%
Genel lise	41	29,9%	472	45,5%	90	76,2%
Meslek lisesi	14	10,4%	54	5,2%	14	11,9%
Meslek yüksekokulu	4	3,2%	23	2,2%	3	2,6%
Lisans	7	5,5%	98	9,5%		0,0%
Lisans üstü	2	1,6%	6	0,5%		0,0%
Farketmez	15	11,2%	141	13,6%		0,0%
Genel Toplam	136	100,0%	1037	100,0%	118	100%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İlimizde ihracat yapan firmaların açık işlerde ilk sırada yüzde 38 ile lise altı eğitim durumu tercih edilmektedir. Bunu genel lise takip etmektedir. Yabancı ortaklığı olan firmalar ise yüzde 76 ile genel lise eğitim durumunu açık işlerinde belirtmiştir. Yabancı ortaklığı olup ihracat yapan işyerleri büyük oranda genel lise mezunu tercih etmiştir.

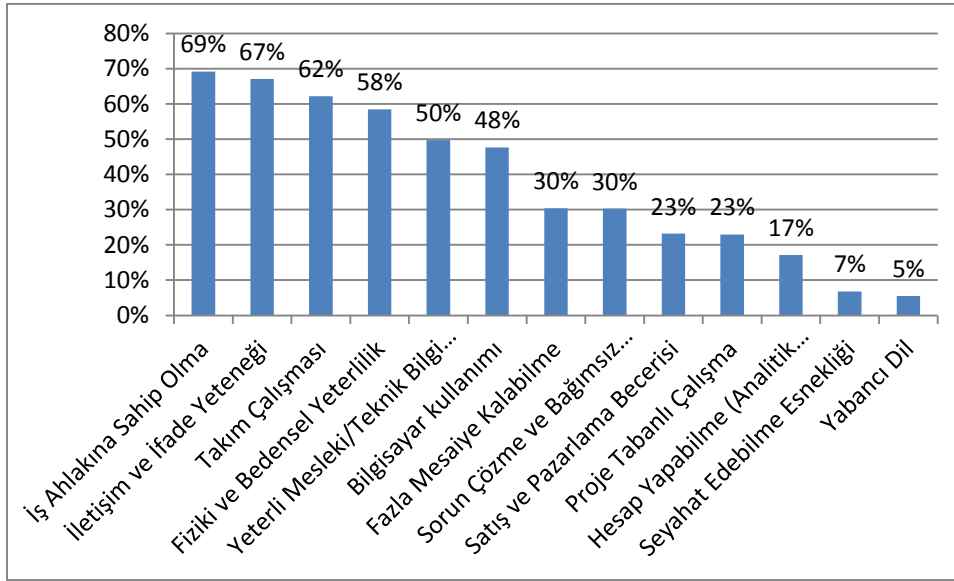
Tablo 32: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı

	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	91,40%	0,00%	8,60%	0,00%	0,00%
Lise altı	45,55%	1,49%	72,83%	0,00%	0,00%
Genel lise	77,02%	36,67%	74,28%	47,86%	1,73%
Meslek lisesi	70,15%	34,13%	59,81%	6,14%	0,00%
Meslek yüksekokulu	56,79%	0,00%	90,80%	9,72%	9,20%
Lisans	75,39%	16,30%	52,60%	43,79%	3,23%
Lisans üstü	20,90%	0,00%	79,10%	60,65%	39,35%
Farketmez	63,54%	0,71%	77,17%	4,61%	0,75%
Genel Toplam	67,24%	20,45%	70,97%	27,42%	1,61%

KAYNAK: İPTA 2014/1

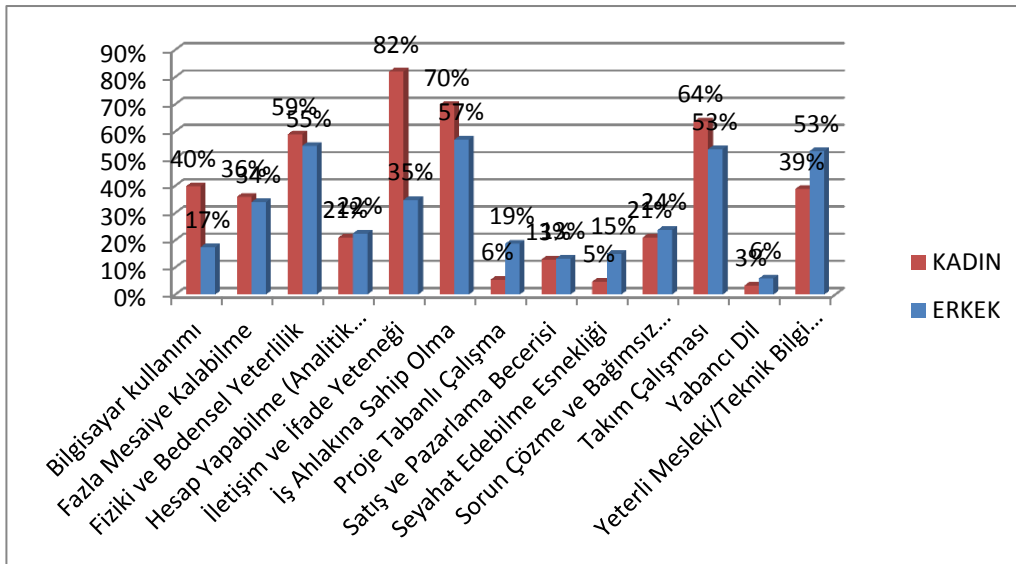
Şanlıurfa ilinde eğitim seviyesi arttıkça özel istihdam bürolarından gerekli işgücünü arama artmasına rağmen genel olarak ilk sırada akraba – eş dost arama kanalı ve sonrasında İŞKUR tercih edilmektedir. Açık işlerde eğitim durumu genel lise, meslek lisesi, lisans olarak daha çok İŞKUR’u tercih ettiği söylenebilir.

Grafik 11: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Açık işlerde işverenler aradığı beceri kriterlerinde sırasıyla en çok iş ahlakına sahip olma, iletişim ve ifade yeteneği becerilerine sahip personel aradığını belirtmiştir. Yine açık işlerde işverenler yabancı dil, seyahat edebilme esnekliği, hesap yapabilme becerileri alt sıralarda yer almaktadır.

Grafik 12: Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Açık işlerde aranan becerilerde cinsiyet dağılımına baktığımız zaman kadınlarda en çok arana beceriler iletişim ve ifade yeteneği, iş ahlakına sahip olma ve takım çalışması olmakla beraber yabancı dil, seyahat edebilme esnekliği ve proje tabanlı çalışma becerilerine göre açık iş dağılımı düşük olduğu gözlenmektedir. Erkeklerde olan dağılıma baktığımız zaman iş ahlakına sahip olma, fiziki ve bedensel yeterlilik ve takım çalışması becerileri açık iş dağılımında en fazla olurken, yabancı dil, satış ve pazarlama becerisi ve seyahat edebilme esnekliği becerileri düşük çıktığı gözlenmektedir.

Tablo 33: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı

Beceriler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Farke tmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	0,0%	5,3%	71,0%	67,6%	80,7%	79,3%	60,7%	6,1%	47,6%
Fazla Mesaiye Kalabilme	0,0%	39,2%	30,0%	31,7%	33,5%	19,4%	0,0%	28,6%	30,4%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	8,6%	66,3%	54,2%	68,8%	28,7%	66,3%	20,9%	60,8%	58,5%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	0,0%	12,2%	14,0%	37,9%	66,6%	27,9%	20,9%	13,9%	17,1%
İletişim ve İfade Yeteneği	0,0%	38,8%	89,4%	75,3%	76,1%	73,7%	60,7%	34,9%	67,1%
İş Ahlakına Sahip Olma	91,4%	55,8%	77,5%	79,4%	66,5%	61,8%	60,7%	63,8%	69,2%
Proje Tabanlı Çalışma	0,0%	7,8%	33,1%	37,7%	47,6%	20,4%	20,9%	7,8%	22,9%
Satış ve Pazarlama Becerisi	0,0%	7,2%	38,6%	7,9%	46,9%	17,1%	0,0%	6,9%	23,2%
Seyahat Edebilme Esnekliği	0,0%	7,3%	2,3%	29,9%	14,5%	14,9%	0,0%	6,2%	6,8%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	0,0%	11,9%	39,0%	34,0%	52,1%	44,7%	39,8%	18,5%	30,2%
Takım Çalışması	100,0%	48,7%	72,9%	43,7%	61,6%	67,1%	60,7%	49,5%	62,2%
Yabancı Dil	0,0%	0,0%	7,2%	25,9%	18,7%	4,2%	0,0%	0,0%	5,5%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	0,0%	47,2%	52,5%	50,3%	67,2%	68,8%	100,0 %	31,7%	49,8%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0 %	100,0 %	100,0%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

KAYNAK: İPTA 2014/1

Ele alınan becerilerden iş ahlakına sahip olabilme ve takım çalışması becerileri tüm eğitim durumlarında aranmaktadır. İşyerlerinin açık işlerde belirttiği diğer bir önemli olan beceri ise iş ahlakına sahip olabilmedir. Yeterli mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi eğitim düzeyi arttıkça oranıda artmaktadır.

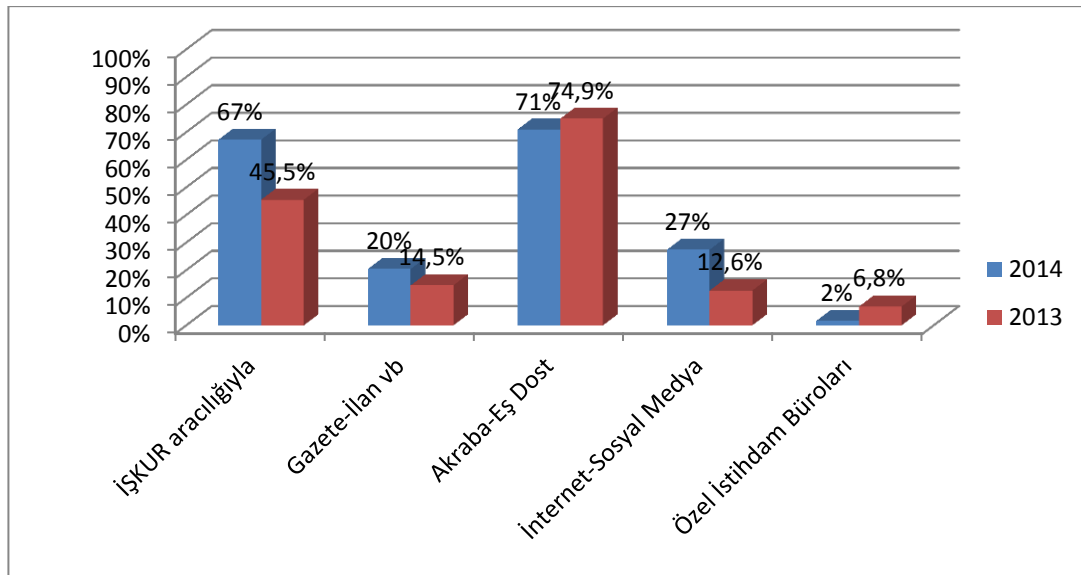
Tablo 34: İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Beceriler	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat Yapan Firmaların Beceri Dağılımı	Toplam Açık İş Sayısı	Beceri Dağılımı
Bilgisayar kullanımı	53	39,0%	494	47,6%
Fazla Mesaiye Kalabilme	65	47,9%	315	30,4%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	102	75,3%	606	58,5%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	44	32,6%	178	17,1%
İletişim ve İfade Yeteneği	85	62,9%	695	67,1%
İş Ahlakına Sahip Olma	109	80,1%	717	69,1%
Proje Tabanlı Çalışma	33	24,2%	238	22,9%
Satış ve Pazarlama Becerisi	12	8,7%	240	23,2%
Seyahat Edebilme Esnekliği	19	14,2%	71	6,8%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	28	20,6%	314	30,2%
Takım Çalışması	104	76,9%	645	62,2%
Yabancı Dil	19	14,2%	57	5,5%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	57	42,2%	516	49,7%
Genel Toplam	136	100,0%	1037	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İhracat yapan firmalar ile diğer firmaların beceri dağılımı paralellik göstermekle beraber, ihracat yapan firmalarda yabancı dil becerisinin diğer işyerlerine oranla daha fazla arandığı gözlemlenmiştir.

Grafik 13: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı

Bir önceki yılki veriler ile karşılaştırdığımız zaman İŞKUR üzerinden personel ihtiyaçlarını arama oranında büyük bir artış söz konusudur. Akraba-Eş Dost arama kanalı oranı yüksek olmasına rağmen bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir.

Tablo 35: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Arama Kanalı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmalar	İhracat Yapan Firmalar	Şanlıurfa
İŞKUR aracılığıyla	90,7%	84,8%	67,2%
Gazete-İlan vb	12,8%	12,0%	20,4%
Akraba-Eş Dost	39,0%	47,1%	71,0%
İnternet-Sosyal Medya	41,5%	8,2%	27,4%
Özel İstihdam Büroları	7,6%	8,2%	1,6%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Yabancı ortaklı olan firmalar açık işlerini yüzde 90,7 ile İŞKUR aracılığı ile aramaktadır. Burada bu firmalar ikinci olarak internet – sosyal medyayı tercih etmiştir. Aynı şekilde ihracat yapan firmalar da açık işlerinde İŞKUR’u tercih etmiştir.

Tablo 36: İşyeri Büyüklüğüne Göre Arama Kanallarının Dağılımı

	1-9	10-49	50-249	250+	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	52%	54%	61%	100%	56%
Gazete-İlan vb	2%	6%	7%	34%	6%
Akraba-Eş Dost	81%	77%	74%	50%	77%
İnternet-Sosyal Medya	7%	10%	11%	50%	11%
Özel İstihdam Büroları	0%	1%	10%	0%	2%
GENEL TOPLAM	100%	100%	100%	100%	100%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşyeri büyüklüğü arttıkça İŞKUR ile çalışma oranında da bir artış gözlenmektedir. 1-9 personeli olan işyerlerinde yüzde 81 oranında Akraba-Eş Dost arama kanalı, yüzde 52 oranında İŞKUR tercih edilirken bu oranlar personel sayısı arttıkça İŞKUR’u tercih etme oranlarında büyük artış saptandığı görülmektedir.

Tablo 37: Teşvikten Yararlana İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı

	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	72,3%	44,6%	56,1%
Gazete-İlan vb	7,3%	5,9%	6,5%
Akraba-Eş Dost	68,7%	82,1%	76,6%
İnternet-Sosyal Medya	13,1%	9,3%	10,9%
Özel İstihdam Büroları	4,8%	0,0%	2,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Teşvikten yararlanan firmalar yine personel temini noktasında İŞKUR’u tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 38: İşkur Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

	Evet	Hayır	Genel Toplam	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	613	84	697	89,0%	24,1%	67,2%
Gazete-İlan vb	205	7	212	29,8%	1,9%	20,4%
Akraba-Eş Dost	422	313	736	61,3%	90,2%	71,0%
İnternet-Sosyal Medya	265	19	284	38,5%	5,4%	27,4%
Özel İstihdam Büroları	17		17	2,4%	0,0%	1,6%
Genel Toplam	689	347	1037	100,0%	100,0%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İŞKUR ile çalışan firmalar arama kanlı noktasında ilk sırada İŞKUR’u tercih etmiştir. Dikkat çekici bir başka nokta Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya oranındaki artıştır.

Tablo 39: İşkur Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı

	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR aracılığıyla	608	91,1%
Gazete-İlan vb	198	29,6%
Akraba-Eş Dost	403	60,3%
İnternet-Sosyal Medya	263	39,5%
Özel İstihdam Büroları	17	2,5%
Genel Toplam	667	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri yüzde 91 ile İŞKUR’u ilk sırada tercih etmiştir. İkinci sırada yüzde 60 ile akraba – eş dost arama kanalı tercih edilmiştir.

Tablo 40: İşyeri Büyüklüğüne Göre Açık İş Oranı

İşyeri Büyüklüğü	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Veren İşveren Sayısı	İşveren Sayısı	Açık İş Verme Oranı
1--9	111	2739	3,9%	48	798	6,1%
10--49	396	23386	1,7%	138	1173	11,8%
50--249	271	18426	1,5%	28	189	15,0%
250+	259	17981	1,4%	6	37	17,5%
Genel Toplam	1037	62531	1,6%	221	2196	10,1%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşyeri büyüklüğü arttıkça İŞKUR’a açık iş verme oranında artmaktadır. Ama 1-9 arası işyerleri yüzde 4 açık iş oranına sahip iken açık iş verme oranı yüzde 6 çıkmıştır.

Tablo 41: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

İşyerinin Yaşı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
0-4	80	829	9,6%
5-9	65	683	9,5%
10-14	31	292	10,5%
15-19	32	216	14,7%
20-24	8	98	7,9%
25+	6	77	8,3%
Genel Toplam	221	2196	10,1%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşyeri yaşına göre baktığımız zaman en fazla açık iş verme oranı 15-19 yaş aralığında olan işyerleridir. Bunu yüzde 10 ile 0-4 yaş arası ve 5-9 yaş arası işyerleri takip etmektedir.

Tablo 42: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı

İşyerinin Yaşı	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
0-4	528	22664	2,3%
5-9	260	19126	1,3%
10-14	78	8581	0,9%
15-19	127	7905	1,6%
20-24	23	2844	0,8%
25+	20	1411	1,4%
Genel Toplam	1037	62531	1,6%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Açık iş oranı en fazla 0-4 yaş arası ve 15-19 yaş arası işyerlerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 43: Kreş İmkânı Olan İşyerlerinin Açık İşlerinin Cinsiyet Dağılımı

İşyeri Sayısı	Açık İş İçin Cinsiyet Tercihi			
	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Kreş İmkânı Olan İşyeri Sayısı	1	1	4	6
Açık İş Olan İşyeri Sayısı	50	91	80	221
Kreş İmkânı Olan İşyeri Sayısı	21,1%	10,0%	68,9%	100,0%
Açık İş Olan İşyeri Sayısı	22,5%	41,1%	36,4%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Kreş imkânı olan işyerinde açık iş oranları erkeklerde yüzde 10 kadınlara yüzde 21'dir

Tablo 44: Servis Ve Açık İş Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı

Cinsiyet	Kreş ve Servis İmkânı Olan İşyerlerinin Açık İş Sayısı	İl Geneli Açık İş Sayısı	Kreş ve Servis İmkânı Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı	İl Geneli Açık İş Dağılımı
Kadın	1	160	1,3%	15,5%
Erkek	3	306	3,9%	29,5%
Farketmez	79	570	94,8%	55,0%
Genel Toplam	83	1037	100,0%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Kreş ve servis imkânı olan işyeri sayısının açık iş dağılımlarında cinsiyet tercihinin pek önemli olmadığı görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Anket kapsamındaki işletmelere 2014 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu bilgi gerçekten de önemli bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Bu mesleklerin, meslek gruplarına ve sektörler göre dağılımı ve teminde güçlük çekilme nedenlerine değinen bir bölüm üzerinde durulmuştur.

Tablo 45: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları

TGÇM Sektörel Dağılımı					
İl-Türkiye Karşılaştırması		Şanlıurfa		Türkiye	
Sektör		Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocaklığı		12	0,4%	3.295	1,2%
İmalat		567	17,0%	111.361	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım		4	0,1%	384	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri		1	0,0%	377	0,1%
İnşaat		496	14,9%	34.347	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı		962	28,8%	48.979	17,3%
Ulaştırma ve depolama		157	4,7%	9.957	3,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri		92	2,7%	21.918	7,8%
Bilgi ve iletişim		350	10,5%	3.631	1,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri		3	0,1%	1.305	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri		7	0,2%	1.452	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler		105	3,2%	8.630	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri		171	5,1%	18.839	6,7%
Eğitim		52	1,5%	4.027	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri		265	7,9%	7.960	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor		4	0,1%	833	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri		92	2,8%	5.408	1,9%
Genel Toplam		3339	100,0%	282.704	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamındaki Şanlıurfa ve Türkiye'deki işyerlerine 2013 Haziran ve aralık ayı sonu itibarı ile hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu çalışma bize işgücü piyasasında talebin yapısı ile ilgili önemli bilgiler vermektedir.

Şanlıurfa işgücü piyasasında sektörel olarak temininde güçlük çekilen eleman en fazla Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörüdür. Bunu İmalat, İnşaat ve Bilgi ve İletişim sektörü takip etmektedir. Bilgi ve iletişim sektörü Türkiye ile kıyaslandığı zaman bölgede verilen teşvikler ile Şanlıurfa'da oranın yüksek çıktığı görülmektedir.

Tablo 46: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları

TGÇM Sektörel Dağılımı					
Şanlıurfa Geçen Yıl Karşılaştırma		2013		2014	
Sektör		Kişi	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocaklığı		8	0,1%	12	0,4%
İmalat		611	9,2%	567	17,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı		0	0,0%	4	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri		5	0,1%	1	0,0%
İnşaat		3.480	52,3%	496	14,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı		1.195	17,9%	962	28,8%
Ulaştırma ve depolama		188	2,8%	157	4,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri		138	2,1%	92	2,7%
Bilgi ve iletişim		8	0,1%	350	10,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri		15	0,2%	3	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri		68	1,0%	7	0,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler		169	2,5%	105	3,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri		234	3,5%	171	5,1%
Eğitim		108	1,6%	52	1,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri		277	4,2%	265	7,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor		1	0,0%	4	0,1%
Diğer hizmet faaliyetleri		155	2,3%	92	2,8%
Genel Toplam		6660	100,0%	3339	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Bir önceki yıl temininde güçlükle çekilen sektör en fazla İnşaat iken bu yıl Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü olmuştur. Bilgi ve İletişim sektöründe faaliyet gösteren işyerleri sayısında net sayısal artış olduğundan ve bu sektörde istenilen becerilere sahip eleman temininde sıkıntı olduğu için eleman temininde güçlükle çekmektedir.

Tablo 47: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları

TGÇM Eleman Açık İş Meslek Gruplarına Dağılımı				
Şanlıurfa	TGÇM Eleman		Açık İş	
Meslek Grupları	TGÇM Eleman Sayısı	%	Açık İş Eleman Sayısı	%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	876	26,2%	254	24,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	290	8,7%	162	15,6%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	262	7,8%	97	9,3%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCIKLIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	4	0,1%		0,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	383	11,5%	133	12,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	683	20,5%	149	14,4%
TEKNİSYENLER, TEKNİKLERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLAR	402	12,0%	117	11,2%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	436	13,1%	107	10,3%
YÖNETİCİLER	2	0,1%	20	1,9%
Genel Toplam	3.339	100,0%	1.037	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Yöneticiler meslek grubunda güçlükle çekilen eleman sayısı 2 iken yaklaşık 20 kişilik açık işi bulunmaktadır. Genellikle işyerleri temininde güçlükle çektiği eleman sayısından daha az açık iş talebinde bulunmuştur. Buna sebep olarak Şanlıurfa'da iş arama kanallarında Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih etmenin yüksek olması gösterilebilir.

Tablo 48: Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları

SEKTÖRLERE GÖRE Toplam İşveren TGÇM İşveren Sayı Ve Oranı			
ŞANLIURFA			
Sektörler	İşveren Sayısı	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocaklığı	16	2	15,4%
İmalat	267	102	38,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım	4	1	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	6	1	16,7%
İnşaat	553	110	19,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	505	144	28,4%
Ulaştırma ve depolama	212	15	7,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	58	27	47,3%
Bilgi ve iletişim	11	8	72,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	11	3	27,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	19	2	12,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	89	33	36,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	202	25	12,5%
Eğitim	74	20	27,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	115	61	53,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	7	2	33,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	47	15	31,1%
Genel Toplam	2196	572	26,1%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşgücü piyasası talep araştırmasına göre Şanlıurfa'da eleman temininde güçlük çektiğini belirten işverenler bulunmaktadır. Şanlıurfa genelinde her dört işverenden biri eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Bilgi ve İletişim sektörü üzerine faaliyet gösteren sektördeki işverenler oransal olarak eleman temininde en fazla güçlük çektiğini belirtmiştir. Bunu yüzde 53 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, yüzde 47,3 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe bulunan işverenler izlemektedir. Şanlıurfa genelinde her dört işverenden biri eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir.

Tablo 49: Temininde Güçlük Çekilen Eleman sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım oranları

Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı		
Meslek Grupları	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	876	27,8%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	290	3,3%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	262	1,2%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	4	0,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	383	6,9%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	683	8,1%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	402	12,2%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	436	4,6%
YÖNETİCİLER	2	0,2%
Genel Toplam	3339	5,3%

Sayısal olarak eleman temininde en fazla güçlük çekilen Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu ise yüzde 1,2 ile düşük bir seviyede çıkmıştır.

Tablo 50: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına oranları

Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı			
Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	3151	876	27,8%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	8737	290	3,3%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	22204	262	1,2%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	589	4	0,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	5579	383	6,9%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	8449	683	8,1%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	3282	402	12,2%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	9530	436	4,6%
YÖNETİCİLER	1010	2	0,2%
Genel Toplam	62531	3339	5,3%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Oran olarak baktığımız zaman Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda temininde güçlük çekilen eleman sayısının çalışan sayısına oranında en yüksek orana sahiptir.

Tablo 51: Mesleklerle göre temininde güçlük çekme dağılımının geçen yıl ile karşılaştırılması

Mesleklerle Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımı				
ŞANLIURFA		2014	ŞANLIURFA	2013
Meslekler		Oran	Meslekler	Oran
1 MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI		16,2%	SIHHİ TESİSATÇI	9%
2 ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ		7,8%	KAYNAKÇI(OKSİJEN VE ELEKTRİK)	8,9%
3 BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)		4,1%	İNŞAAT KALIPÇISI(AHŞAP)	8,8%
4 ELEKTRİKÇİ (GENEL)		3,6%	MOBİLYACI	8,3%
5 ÇAĞRI MERKEZİ TAKIM LİDERİ		3,0%	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI(EL İLE)	2,6%
6 HEMŞİRE		2,8%	MAKİNECİ(DİKİŞ)	2,6%
7 MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)		2,2%	BAHÇIVAN	2,1%
8 PAZARLAMACI		1,7%	ELEKTRİKÇİ(GENEL)	2,0%
9 GÜVENLİK GÖREVLİSİ		1,6%	PAZARLAMACI	1,8%
10 İNŞAAT KALIPÇISI (AHŞAP)		1,6%	NEZARETÇİ VE USTABAŞI(İNŞAAT İŞÇİLERİ)	1,6%
11 FORKLİFT OPERATÖRÜ		1,5%	BEDEN İŞÇİSİ(GENEL)	1,5%
12 TARIM İŞÇİSİ (TARLA ÜRÜNLERİ)		1,5%	HEMŞİRE	1,5%
13 ACİL TIP TEKNİSYENİ		1,5%	BETONARME DEMİRCİSİ	1,4%
14 KOMPOZİT CEPHE KAPLAMA İŞÇİSİ		1,4%	SIVACI	1,3%
15 AŞÇI		1,2%	KOMPOZİT CEPHE KAPLAMA İŞÇİSİ	1,2%
16 USTA ÖĞRETİCİ (PVC DOĞRAMA İMALAT VE MONTAJCILIĞI)		1,1%	TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ	1,1%
17 SIVACI		1,1%	ÇİRCİR MAKİNESİ OPERATÖRÜ	1,1%
18 SATIŞ DANIŞMANI		1,1%	FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	1,0%
19 FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ		1,0%	AŞÇI	1,0%
20 GARSON (SERVİS ELEMANI)		0,9%	MUHASEBECİ	1,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

2013 Yılında Sıhhi Tesisatçı, Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik) gibi mesleklerde en fazla temininde güçlük çekilirken, 2014 yılında Şanlıurfa'da bazı sektörlerdeki işveren sayısının artması sonucu Müşteri

Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Çağrı Merkezi Görevlisi gibi mesleklerin temininde güçlük yaşanmaktadır.

Tablo 52: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama oranları

Sektörler	İşveren Sayısı	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	16	2	15,4%
İmalat	267	102	38,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	1	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	6	1	16,7%
İnşaat	553	110	19,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	505	144	28,4%
Ulaştırma ve depolama	212	15	7,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	58	27	47,3%
Bilgi ve iletişim	11	8	72,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	11	3	27,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	19	2	12,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	89	33	36,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	202	25	12,5%
Eğitim	74	20	27,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	115	61	53,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	7	2	33,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	47	15	31,1%
Genel Toplam	2196	572	26,1%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Temininde güçlük çekilen meslek gruplarına göre yaklaşık 3 te 1 karşılanmıştır.

Tablo 53: TGÇM nedenlerinin Meslek içindeki dağılım oranları

TGÇM Nedenlerinin Meslek içindeki Dağılımı									
Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu	Genel Toplam
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/A	100%	100%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	81%	96%	85%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	25%	34%	41%	65%	13%	21%	4%	17%	100%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	11%	98%	89%	46%	20%	46%	0%	0%	100%
ÇAĞRI MERKEZİ TAKIM LİDERİ	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
HEMŞİRE	57%	38%	7%	2%	2%	2%	2%	2%	100%
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZI	0%	100%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
PAZARLAMACI	17%	94%	88%	48%	10%	4%	0%	6%	100%
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
İNŞAAT KALIPÇISI (AHŞAP)	22%	78%	78%	4%	33%	0%	0%	0%	100%
FORKLİFT OPERATÖRÜ	9%	100%	4%	0%	96%	0%	0%	0%	100%
TARIM İŞÇİSİ (TARLA ÜRÜNLERİ)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
ACİL TIP TEKNİSYENİ	91%	18%	9%	7%	2%	2%	2%	2%	100%
KOMPOZİT CEPHE KAPLAMA İŞÇİSİ	7%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
AŞÇI	26%	92%	92%	32%	13%	0%	0%	10%	100%
USTA ÖĞRETİCİ (PVC DOĞRAMA İN	0%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
SIVACI	23%	84%	77%	0%	23%	0%	0%	0%	100%
SATIŞ DANIŞMANI	0%	91%	79%	0%	6%	0%	0%	0%	100%
FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞE	22%	96%	89%	0%	7%	0%	0%	0%	100%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	0%	100%	93%	21%	7%	0%	0%	7%	100%

Şanlıurfa için temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğe baktığımız zaman en büyük sıkıntının Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması olarak gösterilebilir. Bu iki etmene bağlı olarak bu meslekte işe başvuru yapılmaması faktöründe öne çıkan sebeplerden biridir. Şanlıurfa İŞKUR olarak bu rapor ile temininde güçlük çekilen meslekler konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Tablo 54: TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedeni dağılımı oranları

TGÇM İşyerlerinde TGÇ Nedeni Dağılımı		
	TGCM İşveren Sayısı	ORAN
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	1544	46%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	2745	82%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	2414	72%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	555	17%
Önerilen ücretin az bulunması	408	12%
Vardiyalı çalışma olması	715	21%
İşyerine ulaşım zorluğu	98	3%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	70	2%
Genel Toplam	3339	100%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Gerekli eleman ihtiyacı temininde güçlük çeken işverenlerden yüzde 80’ni bu meslekte gerekli niteliğe/beceriye sahip ve aynı zamanda yüzde 72’si yeterli tecrübeye sahip personel bulamadığını belirtmiştir. İşverenlerimiz işyeri ve çalışma koşulları ile ilgili etmenlerin eleman temininde güçlük çekmesini etkileyecek önemli bir etmen olmadığını belirtmiştir. Ortaya sadece işverenlerin yüzde 17’si vardiyalı çalışma sisteminden dolayı olabileceğini belirtmiştir.

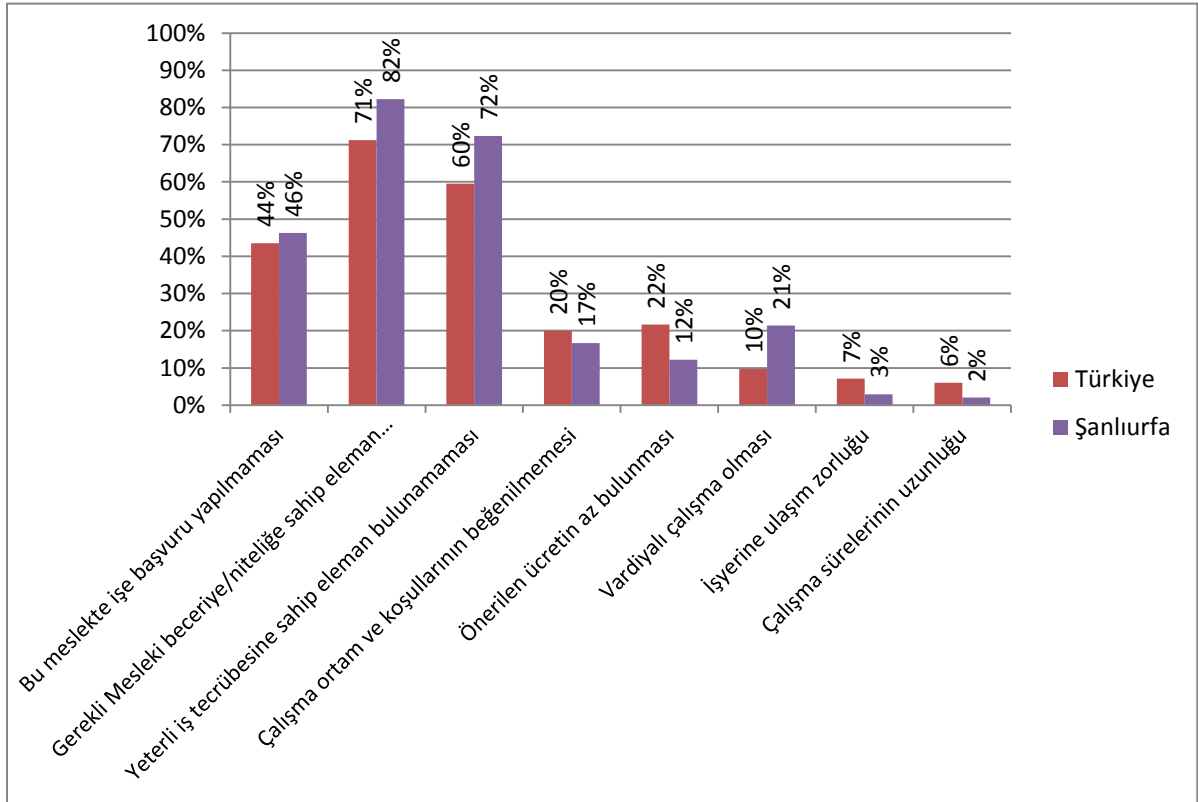
Tablo 55: TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedeni dağılımı oranları Türkiye karşılaştırması

TGÇM Nedenleri Oransal Dağılımı Türkiye- İl Karşılaştırması				
TGÇ Nedenleri	TÜRKİYE	Oran	ŞANLIURFA	Oran
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	123.119	44%	1544	46%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	201.379	71%	2745	82%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	168.293	60%	2414	72%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	56.287	20%	555	17%
Önerilen ücretin az bulunması	61.229	22%	408	12%
Vardiyalı çalışma olması	27.417	10%	715	21%
İşyerine ulaşım zorluğu	20.068	7%	98	3%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	16.883	6%	70	2%
Genel Toplam	282.704	100%	3339	100%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Eleman temininde güçlük çekme nedenlerini Türkiye tablosu ile karşılaştırdığımız zaman bazı nedenler birbirine paralellik göstermekle beraber bazı değerler yüksek çıkmıştır. Türkiye’de işverenler vardiyalı çalışma olmasından dolayı güçlük çekme oranını yüzde 10 olarak belirlerken bu değer Şanlıurfa’da yüzde 21’e çıkmıştır.

Grafik 14: TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedeni dağılımı oranları Türkiye karşılaştırması

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo 56: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve taş ocaklığı	318	22	7,0%
İmalat	7783	1132	14,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım	177	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	275	12	4,4%
İnşaat	12056	798	6,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	9712	1249	12,9%
Ulaştırma ve depolama	5616	115	2,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1565	42	2,7%
Bilgi ve iletişim	714	290	40,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	168	13	7,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	404	-36	-8,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1255	107	8,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15262	5876	38,5%
Eğitim	1988	53	2,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4111	403	9,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	214	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	913	-26	-2,9%
ŞANLIURFA	62531	10049	16,1%

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre Şanlıurfa’da Sektörlere göre net istihdam değişim oranı %16,1 ‘ dir. En fazla net istihdam değişim oranı %40 ile Bilgi ve İletişim sektöründe olup bu sektörde çalışan kişi sayısı 714’tür. 62531 çalışana sahip olan ilde 10049 luk bir net istihdam değişimi olmuştur. Net istihdam değişim oranının en az olduğu sektörler ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleridir.

Tablo 57: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı	Net İstihdam Değişimi
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	3151	28,5%	899
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	8737	57,7%	5042
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	22204	8,7%	1938
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	589	0,0%	0
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	5579	7,8%	434
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	8449	8,9%	748
TEKNİSYENLER, TEKNİKLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	3282	9,5%	311
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	9530	7,0%	669
YÖNETİCİLER	1010	0,8%	8
ŞANLIURFA	62531	16,1%	10049

KAYNAK: İPTA 2014/1

Meslek grupları itibariyle net istihdam değişim oranı tablodan da görüldüğü üzere en fazla Hizmet ve Satış elemanları mesleğinde (%57,7) Oranın en düşük olduğu meslek ise Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri mesleğidir. 589 çalışanı bulunan bu meslek grubu aynı zamanda net istihdam değişiminin olmadığı bir meslek grubu olarak göze çarpmaktadır. Net istihdam değişiminin yok denilecek kadar az olduğu bir diğer meslek grubu ise yöneticilerdir.

Tablo 58: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ ÖĞRTMENİ
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	KAMYONET ŞOFÖRÜ
SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	AMBULANS SÜRÜCÜSÜ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	İNŞAAT KALIPÇISI (AHSAP)
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	GARSON (SERVİSELEMANI)

KAYNAK: İPTA 2014/1

İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre 2014 yılında Şanlıurfa'da net istihdam artışı beklenen meslekler sırasıyla Güvenlik Görevlisi, Beden işçisi(Temizlik) ve Beden İşçisi(Genel)'dir. Net istihdam azalışının olduğu meslekler sırasıyla Acil Sağlık Hizmetleri Öğretmeni, Temizlik Görevlisi ve Servis Şoförü 'dür.

Tablo 59: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

NET İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER		NET İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
30 Haziran 2014	30 Haziran 2015	30 Haziran 2014	30 Haziran 2015
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BİLGİ İŞLEM DESTEK ELEMANI	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
YÖNETİCİ (BİLGİ İŞLEM)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	KAMYONET ŞOFÖRÜ
MAKİNECİ (DİKİŞ)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	KONFEKSİYON MAKİNELERİ TAMİRCİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
TAŞIMA HAMAL	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)	BETONARME DEMİRCİSİ	AMBULANS SÜRÜCÜSÜ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	LOJİSTİK ELEMANI	İNŞAAT KALIPÇISI (AHŞAP)
RİNG USTASI	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	BETON VE BETONARME KALIPÇISI	SIVACI
PAZARLAMACI	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	KARO İMAL İŞÇİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA MESLEK ELEMANI	DEKORATİF CAM İMAL İŞÇİSİ	MEYDANCI	MAKAM ŞOFÖRÜ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	HEMŞİRE	RAFİNE MAKİNESİ OPERATÖRÜ (KATI VE SIVI YAĞLAR)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SERVİS TEKNİSYENİ	İNŞAAT BOYACISI/BOYACI-BİNA
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	PAKETLEME İŞÇİSİ (CAM)	PRESE MAKİNESİ OPERATÖRÜ (TEKSTİL)	ELEKTRİKÇİ (GENEL)
SIVACI	SATIŞ DANIŞMANI	KAZAN ATEŞÇİSİ/BUHAR KAZANI OPERATÖRÜ	İNŞAAT DEMİRİ BAĞLAMA USTASI
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (MAKİNEYLE)	SIVACI	NEZARETÇİ VE USTABAŞI (TEKSTİL-PAKETLEME)	TAŞ VE TUĞLA DUVARCISI
USTABAŞI (İNŞAAT İŞLERİ)	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	DEPO HAMALI	FERFORJE DEMİR USTASI
AVUKAT	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	İNŞAAT BEKÇİSİ	BETONARME DEMİRCİSİ
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	MALZEME TAKİP VE DAĞITIM İŞÇİSİ	FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	PANEL ÇATI KAPLAMACISI	OTOBÜS KAPTANI (ŞOFÖRÜ)

KAYNAK: İPTA 2014/1

30 Haziran 2014 itibarıyla inşaat alanındaki beden işçiliğinde net istihdam artışı beklenirken temizlik alanındaki beden işçiliğinde net istihdam azalışı beklenmektedir. 2014 Şanlıurfa İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre çağrı merkezlerinin şube sayısını arttırması ile özellikle de gençler için son dönemlerin gözde mesleği haline gelen Müşteri hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleğinde 30 Haziran 2015 tarihinden itibaren net istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 60:Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı

SEKTÖRLER	MEVSİMLİK PERSONEL ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNİN		TOPLAM İŞYERLERİNİN	
	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARIYLA NET DEĞİŞİM PAYI	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARIYLA NET DEĞİŞİM PAYI
Madencilik ve taş ocaklığı	0,0%	0,0%	7,0%	2,0%
İmalat	14,0%	28%	14,5%	11,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	4,4%	0,1%
İnşaat	3,0%	6,0%	6,6%	7,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	6,0%	8,0%	12,9%	12,4%
Ulaştırma ve depolama	45,0%	49,0%	2,0%	1,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,0%	0,0%	2,7%	0,4%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	40,6%	2,9%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	7,7%	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	-8,8%	-0,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	33,0%	6,0%	8,5%	1,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2,0%	8,0%	38,5%	59,5%
Eğitim	-13,0%	-2,0%	2,7%	0,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	9,8%	4,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-17,0%	-3,0%	-2,9%	-0,3%
Genel Toplam	9,0%	100,0%	16,1%	100,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

Şanlıurfa'da Mevsimlik Personel çalıştıran işyerlerine bakıldığı zaman Net istihdam değişim oranının (NİDO) %9 olduğu göz önündedir. Ulaştırma ve Depolama sektörü, Mevsimlik Personel çalıştırma bakımından 284'lük bir net değişim payı ve %45'lik NİDO ile ilk sırada yer almaktadır. 2014 yılı araştırma sonuçlarına göre Şanlıurfa'da tüm işyerlerinin sektörler itibarıyla net değişim payı 10049'dur. Bu sayının yarısından fazlasını İdari ve Destek Hizmet faaliyetleri sektörü oluşturmaktadır (5876). Tüm işyerlerinin NİDO değeri göz önüne alındığında ise en yüksek oranın %41 ile Bilgi ve İletişim sektöründe olduğu görülmektedir.

Tablo 61:Part Time Çalışma ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyeri Büyüklüğü	Part Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı	Part Time Çalışanı Olmayan İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı	Toplam İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı
1-9	92,0%	49,0%	51,0%
10-49	11,0%	9,0%	9,0%
50-249	103,0%	11,0%	30,0%
250+	22,0%	4,0%	6,0%
Genel Toplam	62,0%	10,0%	16,0%

KAYNAK: İPTA 2014/1

2014 Şanlıurfa İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre Part Time eleman çalıştıran işyerlerinde net istihdam değişim oranının %62 ve Part Time eleman çalıştırmayan işyerlerinde ise %10 olduğu görülmektedir. 50-249 arası işçi çalıştıran ve Part Time çalışan elemanları olan orta büyüklükteki firmalarda net istihdam değişim oranının yüksek olduğu gözlenirken 10-49 arası işçi çalıştıran işyerlerinde bu oranın düştüğü saptanmıştır. 1-9 arası işçi çalıştıran ve Part Time çalışanı olmayan işyerlerinde ise yine net istihdam değişim oranı yüksek seviyededir.

SONUÇ

Şanlıurfa İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir TÜİK ve İŞKUR'dan alınmıştır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2013 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Ayrıca birçok işveren vasıflı çalışanlarını da beden işçisi(genel) olarak kaydını yaptırdıkları bu araştırmanın diğer önemli ayrıntısıdır. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır. Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibarıyla karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Şanlıurfa ili çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklerle göre çok daha yaygındır. Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmamaktadır. Şanlıurfa ilinde nüfusun kırsal alandaki çoğunluğu tarım sektöründe ücretsiz çalışmayı da beraberinde getirmekte ve bu durum istihdam oranının Türkiye ortalamasına üstünde olmasını sağlamakta ve bir nevi işsizliği de perdelemektedir.

Geçen yıllarda bölgede istihdam oranı artarken, işsizlik oranı azalmaktaydı 2013 verilerinde ise istihdam oranı ve işgücüne katılım oranı bir önceki yıla göre artarken işsizlik oranı da artmıştır. İşsizlik oranının artmasındaki etken Suriye'den gelen göçmen insanların işgücüne ucuz işçi olarak katılmasıdır. 2013 yılı TÜİK verilerine göre il işsizlik oranı % 16,3'tür.İşgücüne katılım oranı %38,7'tir. İstihdam oranı %32,4'tür. İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde Şanlıurfa ilinde yine beden işçisi mesleği en fazla olduğu görülmektedir. Şanlıurfa'nın işsizlik oranı Türkiye ortalamasının üstündedir.

2013 yılı talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece %10,1'i kadındır. Bu oran 2014 yılı talep araştırmasında artarak %14'e yükselmiştir. Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler idari destek ve hizmet faaliyetleri, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri gibi daha yüksek eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Erkek ağırlıklı olmasına rağmen örneğin imalat sektöründe kadın çalışanların meslekleri, belirli bir eğitim düzeyinden ziyade, belirli beceri isteyen mesleklerdir.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların ve erkeklerin yoğunlukla yer aldığı iki meslek türü vardır. Birinci meslek türü beden işçisi (genel) ve temizlik görevlisi meslekleri olup belirli bir eğitim ve beceri istemeyen mesleklerdir. Bu meslekler en fazla icra edilen mesleklerdir. Daha sonra beden işçisi(temizlik), güvenlik görevlisi gibi meslekler gelmektedir. Diğer bir ifade ile kadınlar ya belirli becerileri gerektiren düşük eğitilmiş mesleklerde veya yüksek eğitim düzeyi isteyen mesleklerde çalışmaktadır.

İŞKUR istatistiklerine göre toplam işe yerleştirmelerin bir önceki yıla düşük çıktığı gözlenmiştir. İşe yerleştirmelerde beden işçisi(genel) ve Model makinacı(dokuma ve hazır giyim ve ev tekstili) meslekleri bir önceki yıla beraber ilk sırayı alırken bu yıl müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı mesleği ön plana çıkmaktadır. Geçen yıl 159 kişi işe yerleştirilirken İŞKUR aracılığıyla bu yıl bu sayının 523 kişiye çıktığı gözlenmektedir. Kadınların işe yerleştirilmelerinde kurslar vasıtasıyla yapılan işe yerleştirmeler önemli yer tutmaktadır. Kurslar vasıtasıyla yapılan yerleştirmelerin yarıya yakını kadınlar oluşturmaktadır. Kadın istihdamı ile ilgili hedeflere il özelinde ulaşmak oldukça zordur. Bunun için kadınların eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekliliktir. İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin yarısı lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

Talep boyutu itibarıyla, araştırma sonuçlarına göre Şanlıurfa ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektör İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Açık iş oranları itibarıyla bilgi ve iletişim sektörüdür. Bilgi ve iletişim sektörü Şanlıurfa ilinde yeni canlanmaya başlayan bir sektördür. Gün geçtikçe bu sektörde açık iş sayısı artmakla beraber çalışan sayılarında da artış olacaktır.

Araştırmanın yapıldığı tarih itibarıyla işyerleri Şanlıurfa genelinde 1037 açık iş bildirmişlerdir. Açık işlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında, açık işlerin en çok toptan ve perakende ticaret; Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü İmalat, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile inşaat sektörleri izlemektedir. İlk 3 sırada yer alan sektörlerin ağırlığının oldukça yüksek olması bu sektörlerin açık işlerde lokomotif olduğunu göstermektedir. Buna paralel olarak diğer sektörlerin ağırlıkları ise çok düşüktür. Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Ana meslek grupları itibarıyla en yüksek açık iş oranının olduğu grup Büro hizmetlerinde çalışanlar meslek grubudur. İkinci sırada Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları yer almaktadır. Meslekler itibarıyla da açık işin en fazla olduğu meslek müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı mesleğidir. Bunu sırasıyla çağrı merkezi görevlisi, güvenlik görevlisi ve konfeksiyon işçisi takip etmektedir. Temininde en çok zorluk çekilen meslekler sırasıyla sıhhi müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı, çağrı merkezi görevlisi, beden işçisi(genel), elektrikçi(genel) ve çağrı merkezi takım lideri meslekleridir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "lise altı" cevabı dikkat çekicidir. Beden işçisi (genel) belirli bir eğitim ve beceri istemeyen meslek olmasına rağmen bu meslek için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "fark etmez" değil "lise altı" olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin belirli bir eğitim düzeyine sahip olmalarını istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu beceriye/niteliğe sahip eleman olmaması belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine uygun eleman olmaması, üçüncü sırada Bu meslekte yeterli başvuru yapılmaması gelmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmek gerekmektedir.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri bilgi ve iletişim sektörüdür. Bunu idari ve destek hizmet faaliyetleri ve imalat sektörü takip etmektedir.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir. Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıtdışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitime maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR'a görev düşmektedir; işletmelerin eleman alımlarında İŞKUR'u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak gerekmektedir.

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

		TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)									
		2014 İŞYERİ BİLGİ FORMU									
Sayın İşyeri Yetkilisi,											
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.											
Bilgi Verme ve Gizlilik											
1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.											
Kapsam											
Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.											
İŞYERİ BİLGİLERİ											
Örnek No											
İşyerinin Yasal Unvanı											
İşyerinin Tabela Unvanı											
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.											
		Evet		Hayır		Fikrim Yok					
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.											
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.											
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.											
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edip edilmediğini belirtiniz.											
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.											
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.											
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.											
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.											
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.											
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.											
ADRES BİLGİLERİ											
İL:		İLÇE:		MAHALLE :							
CADDE/SOKAK:											
DIŞ KAPI NO :											
İÇ KAPI NO :											
TELEFON/FAKS/E-POSTA											
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin											
Adı ve Soyadı		Unvanı									
Tarih		Telefonu									
E-posta		İmza/Kaşe									
Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.											
BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.											
		ZİYARETÇİ		KONTROLÖR		VERİ GİRİŞ PERSONELİ					
Adı ve Soyadı											
Tarih ve İmza											
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI											
İL MÜDÜRLÜĞÜ		ADRES		TELEFON		FAKS		E-POSTA			
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü											

[illegible]

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Soru 15'e geçiniz.

Açık işiniz için
 aşağıdaki
 seçeneklerden
 hangisini tercih
 edersiniz?

1. Kadın
2. Erkek
3. Farketmez

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	15.1'e geçiniz
	Hayır ☐	16.soruya geçiniz
	Fikrim Yok ☐	16.soruya geçiniz
S 15.1: 30 Haziran 2015 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	
S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	16.1'e geçiniz
	Hayır ☐	17.soruya geçiniz
	Fikrim Yok ☐	17.soruya geçiniz
S 16.1: 30 Haziran 2015 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	
		SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER										
S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?										
S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.										
01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük Güçlük çektığınız mesleği şu an karşılıdınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)							
			1	2	3	4	5	6	7	8
* Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.										
Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.										
V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz? (Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.)										
İşverenin görüşleri:										
Ziyaretçinin görüşleri:										

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KİRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
İĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493

ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu” uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan “Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi” üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için “işyeri cevapsızlık formu” doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitilmişlerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = (\text{Toplam istihdam}) / (\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}) \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocaklığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı

E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapımcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dahildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işsiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretimi devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{(\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz}))}{(\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus})} \times 100$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED, 1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Tahmin ve Notasyonlar

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İşkur İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J

K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$$n_h = \tilde{n} [K^2 + (1 - K^2) M_h^2]^{1/2}$$

$\tilde{n}$ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.\tilde{n}$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektedir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayıyla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere $(0,1]$ aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h . tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h . tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h . tabakadaki varyans formülü aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / n_h (n_h - 1) \right] \text{ dir.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h \text{ şeklinde bulunur.}$$

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v(\hat{Y}) = \sum_h v(\hat{Y}_h) \text{ olarak elde edilir.}$$

